

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
Fakulta životního prostředí
Katedra aplikované ekologie

Česká zemědělská univerzita v Praze

**Fakulta životního
prostředí**

Post-projektová analýza Administrativního centra Kačerov

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor práce:

Bc. Simona Blažková

Vedoucí práce:

Ing. Zdeněk Keken, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Post-projektová analýza Administrativního centra Kačerov vypracovala samostatně pod vedením Ing. Zdeňka Kekena, Ph.D., uvedla jsem všechny literární prameny a zdroje, ze kterých jsem čerpala.

V Praze dne: 22. 4. 2015

.....

Bc. Simona Blažková

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala zejména mému vedoucímu práce Ing. Zdeňku Kekenovi, Ph.D., za svou profesionalitu a vřelost během tvorby celé diplomové práce.

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra aplikované ekologie

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Simona Blažková

Regionální environmentální správa

Název práce

Post-project analysis of Kačerov administrative center

Název anglicky

Post-project analysis of administrative center Kačerov

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zpracovat post-projektovou analýzu pro proceduru posuzování vlivů na životní prostředí (proces EIA) Administrativního centra Kačerov. Těžištěm analýz bude interpretovat změnu stavu dotčeného životního prostředí a názorů jednotlivých stakeholders v časovém řetězci předinvestiční fáze – investiční fáze – fáze provozu.

Metodika

Metodicky bude práce vycházet z principů post-projektových analýz pro proceduru EIA. Základem je revize všech dokumentů realizovaných v průběhu rozhodovacího procesu v před-investiční fázi. Dále bude hodnoceno promítnutí podmínek k souhlasnému EIA stanovisku do reálného provozu, tudíž i samotný dopad procedury EIA v rámci rozhodovacího procesu.

Doporučený rozsah práce

cca 50 stran textu a 5 – 10 stran grafických příloh

Klíčová slova

EIA – follow up, Impact assessment, auditing, životní prostředí

Doporučené zdroje informací

- Abaza H., Bisset R. et Sadler B., 2004: Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment: Towards an Integrated Approach. UNEP, 2004, 41s.
- Arts J., Caldwell C. et Morrison-Saunders A., 2001: Environmental impact assessment follow-up: good practice and future directions—findings from a workshop at the IAIA 2000 conference. Impact Assessment and Project Appraisal, Vol.19
- MORRIS, Peter and Riki THERIVEL. Methods of environmental impact assessment: a comparative review. 3rd ed. New York: Routledge, 2009, xvi, 560 p. Natural and built environment series. ISBN 02-038-9290-9.
- Thaddeus, U. O., 2012: The practice of post-development monitoring in environmental impact assessment: Claims and evidences. Department of Agricultural Economics, University of Nigeria.
- Wood Ch., 2008: Environmental impact assessment: a comparative review. 2 ed. Prentice Hall. ISBN 05-823-6969-X.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Zdeněk Keken

Elektronicky schváleno dne 1. 4. 2015

prof. Ing. Jan Vymazal, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 4. 2015

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan

V Praze dne 20. 04. 2015

ABSTRAKT

Diplomová práce vyhodnocuje problematiku procesu posuzování vlivů na životní prostředí, se zaměřením na post-projektovou analýzu nově vzniklého Administrativního centra Kačerov. Metodika práce vychází z převážně mezinárodních poznatků dobré praxe procesu post-projektového posuzování záměrů.

Teoretická část práce obsahuje nastudování příslušných odborných materiálů a vytvoření metodiky post-projektového hodnocení záměru posuzovaného z hlediska vlivů na životní prostředí. Konkrétně se zabývá vyhodnocením, zda byly podmínky obsažené ve stanovisku vydaného příslušným orgánem začleněny do navazující dokumentace a zda došlo k jejich skutečnému začlenění do výstavby a následného provozu záměru. Práce si klade výzkumnou otázku, zda byl názor veřejnosti zohledněn v procesu posuzování vlivů na životní prostředí a hodnotí, do jaké míry byla predikce očekávaných vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví přesná. Praktická část práce sestává z vlastního šetření v zájmovém území, rozhovorů s dotčenou veřejností a zástupcem investora záměru.

Výsledky vlastního šetření zachycují jeden z největších problémů post-projektových analýz, tedy nedostatečnou důvěru široké veřejnosti v proces posuzování vlivů na životní prostředí a také určité nedostatky při dodržování podmínek uvedených ve stanovisku. Práce obsahuje možnosti zlepšení v procesech vytváření post-projektových analýz v České republice.

KLÍČOVÁ SLOVA

EIA, EIA-FOLLOW UP, OCHRANA PŘÍRODY, OBČANSKÁ PARTICIPACE

ABSTRACT

This diploma thesis evaluates the issues of the process on the assessment environmental impact and it mainly focuses on the post-project analysis of the new Administrative Center Kačerov. The methodology of this thesis is mainly based on the international knowledge of a good practice on the post project assesment of the intentions.

The theoretical part includes the study of relevant professional materials and development of the methodology for the post project evaluation of the intention considered from the environmental impact point of view. Specifically, it deals with evaluating whether the conditions contained in the opinion of the competent authority incorporated into the documentation and whether these were actually incorporated into the construction and subsequent operation of the project.

This thesis makes research question whether public opinion has been taken into account in the process of assessing the environmental impact and assesses the extent to which the prediction of the expected impact of the project on the environment and public health accurate. The practical part consists of its own investigation in the area of interest, interviews with relevant public and representatives of investors intent.

The results of its own investigation capture one of the biggest problems post-project analysis, a lack of confidence to the general public in the process of assessing the environmental impact and also some shortcomings in compliance with the conditions set out in the opinion. The work includes options for improving the process of creating post-project analysis in the Czech Republic.

KEY WORDS

EIA, EIA-FOLLOW UP, NATURE PROTECTION, PUBLIC PARTICIPATION

OBSAH

ABSTRAKT	6
1. ÚVOD.....	11
2. CÍLE PRÁCE	12
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	14
3.1. OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	14
3.2. ROZHODOVÁNÍ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	15
3.3. EKOLOGICKÁ STABILITA	16
3.4. BIOLOGICKÁ ROZMANITOST	17
3.4.1. Hodnoty biologické rozmanitosti	17
3.5. ENVIRONMENTÁLNÍ CHOVÁNÍ	18
3.6. POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (EIA).....	18
3.6.1. Historie procesu EIA	19
3.6.2. Zásady dobré praxe EIA.....	20
3.6.3. Hlavní účastníci v procesu EIA.....	20
3.6.4. Interakční kroky procesu EIA.....	21
3.6.5. EIA v právním prostředí České republiky.....	21
3.7. POST-PROJEKTOVÁ ANALÝZA.....	22
3.7.1. Cíle post-projektové analýzy	22
3.7.2. Principy post-projektové analýzy	23
3.7.3. Nástroje post-projektové analýzy	23
3.7.4. Účastníci v procesu post-projektové analýzy	24
3.7.5. EIA a post-projektové analýzy ve světě.....	24
3.8. PARTICIPACE A JEJÍ PŘÍNOS V PROCESU EIA.....	27
3.8.1. POJEM PARTICIPACE	27
3.8.2. Participace v české legislativě.....	27
3.8.3. Participace v procesu EIA	27
3.8.4. Principy participace v procesu posuzování vlivů na životní prostředí	29
3.8.5. Participace v procesu EIA ve světě	29
3.9. UDRŽITELNÉ ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	29
3.10. SÍDLIŠTNÍ URBANISMUS.....	31
3.11. ENVIRONMENTÁLNÍ (UDRŽITELNÁ) VÝSTAVBA	31
3.12. VLIV DOPRAVY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A LIDSKÉ ZDRAVÍ	33
3.12.1. Znečišťování ovzduší	33
3.12.2. PROBLEMATIKA HLUKU.....	34
3.13. METODY SOCIOLOGICKÉHO VÝZKUMU	35
3.13.1. Dotazníkové šetření.....	35
3.13.2. Osobní rozhovor	37
4. CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	38
5. CHARAKTERISTIKA STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ PŘED REALIZACÍ ZÁMĚRU	44
5.1. CHARAKTERISTIKA A HODNOCENÍ VLIVŮ ZÁMĚRU NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	45

6. ZÁMĚR „ADMINISTRATIVNÍ CENTRUM KAČEROV“	49
7. METODIKA.....	50
8. VÝSLEDKY	52
8.1. POSOUZENÍ PROCESU EIA	52
8.2. HODNOCENÍ ZAPOJENÍ OBČANŮ DO PROCESU.....	52
8.2.1. Vyhodnocení rozhovorů s občany	52
8.2.2. Vyhodnocení písemných dotazníků.....	54
8.2.3. Vyhodnocení písemných dotazníků – otevřené otázky	58
8.3. HODNOCENÍ HLUKOVÉ ZÁTĚŽE.....	59
8.4. VYHODNOCENÍ ZAŘAZENÍ PODMÍNEK STANOVISKA DO STAVEBNÍHO A ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ A PO PROVOZU ZÁMĚRU.....	61
8.5. VYHODNOCENÍ ZAČLENĚNÍ PRINCIPŮ DOBRÉ PRAXE PŘI TVORBĚ POST PROJEKTOVÉ ANALÝZY.....	71
9. DISKUZE	74
9.1. ZAPOJENÍ MÍSTNÍ KOMUNITY DO PROCESU POSUZOVÁNÍ	74
9.2. URBANISTICKÉ ZHODNOCENÍ.....	75
9.3. HLUK JAKO FAKTOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	76
9.4. PODMÍNKY A OPATŘENÍ UVEDENÝCH VE STANOVISKU EIA	76
9.5. PRINCIPY DOBRÉ PRAXE.....	77
10. ZÁVĚR.....	78
11. POUŽITÁ LITERATURA.....	79
12. PŘÍLOHY.....	82

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Design výzkumu diplomové práce.....	13
Obr. č. 2: Rozhodovací pyramida	15
Obr. č. 3: Vývoj využití území v ČR	30
Obr. č. 4: Přístupy provádění staveb.....	32
Obr. č. 6: Jihlavská ulice v letech 1953, 1975, 1989, 2014.....	39
Obr. č. 7a)-7c): Stav před realizací; obr.č. 7b)-7d): Ulice Jihlavská před realizací	40
Obr. č. 7e)-7g): Stav po realizaci; obr.č. 7f)-7h): Ulice Jihlavská po realizaci.....	41
Obr. č. 8a)-8b): Vizualizace Administrativního centra Kačerov.	42
Obr. č. 9: Vizualizace Administrativního centra Kačerov.	43
Obr. č. 10: Časová provázanost respondentů k zájmovému území.....	52
Obr. č. 11: Zastoupení pohlaví respondentů.	54
Obr. č. 12: Časová provázanost respondentů k zájmovému území.....	54
Obr. č. 13: Spokojenost respondentů s místem.....	55
Obr. č. 14: Vůle respondentů participovat.	55
Obr. č. 15: Zdroj informací o výstavbě.....	56
Obr. č. 16: Vůle participovat na ÚP.....	56
Obr. č. 17: Dopad výstavby.	57
Obr. č. 18: Zhodnocení míry vlivu výstavby.	57
Obr. č. 19: Celkové zhodnocení výstavby.	58
Obr. č. 20: Místa vlastního měření hlukové zátěže.....	60

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Měření hluku v zájmové lokalitě před výstavbou.....	44
Tab. č. 2: Stupnice míry vlivu a popis jejich významu.	45
Tab. č. 2a): Posouzení vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí.....	46
Tab. č. 2b): Posouzení vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí.....	47
Tab. č. 2c): Posouzení vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí.	48
Tab. č. 3: Hodnoty akustického tlaku, měřené v zájmovém místě.	60
Tab. č. 4: Průměrné a nejvyšší naměřené hodnoty v ulici Jihlavská.	60
Tab. č. 5: Podmínky stanoviska začleněné do povolovacích řízení.	62
Tab. č. 6: Vyhodnocení začlenění principů dobré praxe při tvorbě post projektové analýzy.....	71

1. ÚVOD

Každé město se snaží vzkvétat a zajistit svým obyvatelům ideální podmínky pro život, bohužel ne vždy se tato snaha setkává s úspěchem. Téměř všechna města České republiky jsou zatížena negativními vlivy na životní prostředí a na život obyvatel obecně. Současný trend neustále se rozvíjející společnosti s sebou nese určité problémy a to zejména hovoříme-li o životním prostředí. Každá nová výstavba má vždy určitý negativní vliv, a proto je potřeba při plánování umístění nových záměrů, brát ohled na všechny složky životního prostředí, které mohou být ovlivněny. Velký důraz by měl být kladen na zeleň, jejíž nedostatek je velkým problémem v dnešním ve velké míře urbanizovaném prostředí. Nová výstavba je přirozeným jevem vývoje naší společnosti, v zájmu stávajících i budoucích generací je tuto výstavbu co nejvíce regulovat, například umístováním nových budov na místa stávajících nevyužívaných ploch, jako jsou brownfields či staré vojenské základny.

Realizace opatření, které pomáhají k prevenci, snížení a popřípadě kompenzaci negativních účinků umožňuje nástroj posuzování vlivu záměru na životní prostředí (EIA). Veškerá takto navržená opatření nesporně pomáhají negativní vlivy minimalizovat, nikdy je však zcela nevyloučí (Lapčík, 2009). Sledovat skutečný dopad záměrů na životní prostředí je úkolem post-projektových analýz. V praxi se zpětné zhodnocení míry vlivů ukazuje jako velice obtížné, je však zcela zásadní. Bez takového vyhodnocení může celý proces EIA působit jako proces s otevřeným koncem. To způsobuje celkovou nedůvěryhodnost procesu z pohledu široké veřejnosti.

Zájem společnosti o ochranu životního prostředí se neustále zvyšuje. Místní komunity se zejména prostřednictvím neustále nově vznikajících občanských sdružení snaží zlepšovat životní podmínky. Veřejnost má velkou sílu ovlivnit již samotnou přípravu projektů. Existuje mnoho záměrů, které nejsou veřejností přijímány a to v důsledku nedostatku komunikace a předávání informací v průběhu procesu. Právě znalost místního prostředí hraje důležitou roli při dosahování lepších výsledků environmentálního managementu, proto je nezbytný systematický sběr podkladů a navázání kontaktů se zainteresovanými stranami již ve fázi přípravy dokumentace.

2. CÍLE PRÁCE

VIZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zhodnocení procesu posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví záměru nového Administrativního centra Kačerov a to prostřednictvím post-projektové analýzy, jako komplexním nástrojem umožňujícím porovnání očekávaných dopadů realizace záměrů na životní prostředí a jeho skutečných vlivů.

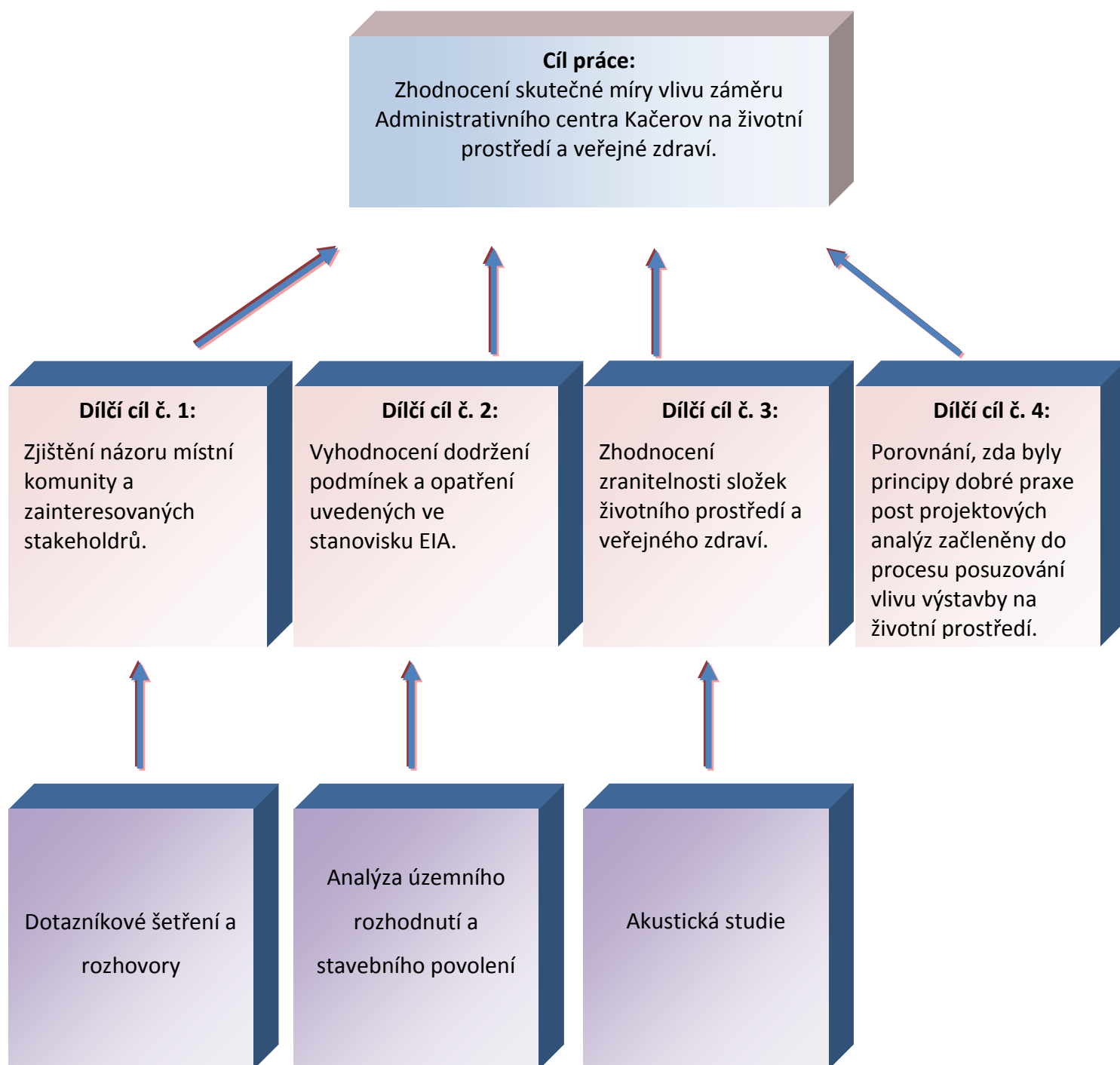
CÍLE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hlavním cílem je vyhodnocení reálné míry vlivu výstavby administrativní budovy na všechny složky životního prostředí a zhodnocení průběhu celého procesu EIA a identifikace zda byly dodrženy veškeré podmínky vymezené v závěrečném stanovisku. Cíle práce budou dosaženy splněním následujících dílčích cílů.

- a) Formální a věcné zhodnocení procesu EIA, který byl proveden před výstavbou záměru Administrativního centra Kačerov s platnou legislativou.
- b) Zhodnocení míry zapojení místní komunity do procesu EIA, zjištění názorů dotčených občanů a stakeholderů.
- c) Analýza nejproblematictějších vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví.
- d) Zhodnocení nakolik byly podmínky uvedené ve stanovisku začleněny do navazující dokumentace (územní rozhodnutí a stavební povolení).
- e) Vyhodnocení přijetí či nepřijetí principů dobré praxe tvorby postprojektových analýz do procesu post projektového posuzování vlivů na životní prostředí záměru Administrativní centrum Kačerov.

DESIGN VÝZKUMU DIPLOMOVÉ PRÁCE

Obr. č. 1: Design výzkumu diplomové práce

Zdroj: Vlastní

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1. OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Rozvoj společnosti s sebou přináší celou řadu problémů a to i ve vztahu k životnímu prostředí. Je zájmem každého z nás realizovat zejména ta opatření, která přispívají k prevenci, snížení a popřípadě vedou ke kompenzaci negativních dopadů či pomáhají tyto vlivy minimalizovat. Nikdy však zcela nedojde k jejich úplnému vyloučení. Je nezbytné najít rovnováhu mezi potřebou dalšího rozvoje společnosti a využíváním přírodních zdrojů této planety, současně nesmíme zapomínat na další generace, tak aby i oni mohli Zemi využívat v dobrém stavu (Lapčík, 2009). Právě ochrana životního prostředí si klade za cíl dosáhnout určité udržitelnosti a eliminovat dopady na životní prostředí přicházející z průmyslu, zemědělství, rybolovu, dopravy, energetiky a územního plánování. Udržitelnost zde vyjadřuje zajištění stavu, kdy výše zmíněné sektory budou stále schopny poskytovat potřebné produkty, ale zároveň nebudou ohrožovat přírodu a její ekosystémy (Politiky EU, 2013).

Životnímu prostředí a jeho ochraně se v České republice věnuje zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, v platném znění, který ve své podstatě konkrétně vymezuje základní pojmy a zásady ochrany životního prostředí (Frízlová et al., 2007). Neméně podstatnou legislativní normou v oblasti ochrany životního prostředí je zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Remtová (2005) spatřuje ochranu životního prostředí zejména v environmentální politice, zastoupené v české legislativě dalším důležitým nástrojem a to Politikou životního prostředí, která detailně sleduje veškeré složky životního prostředí jasně definovanými zákony, vyhláškami a vládními nařízeními. Patří sem vodní hospodářství, odpadové hospodářství, ochrana ovzduší, ochrana přírody, ochrana půdního fondu, lesní hospodářství, územní plánování, posuzování vlivů na životní prostředí, hluk a další (Politiky EU, 2013).

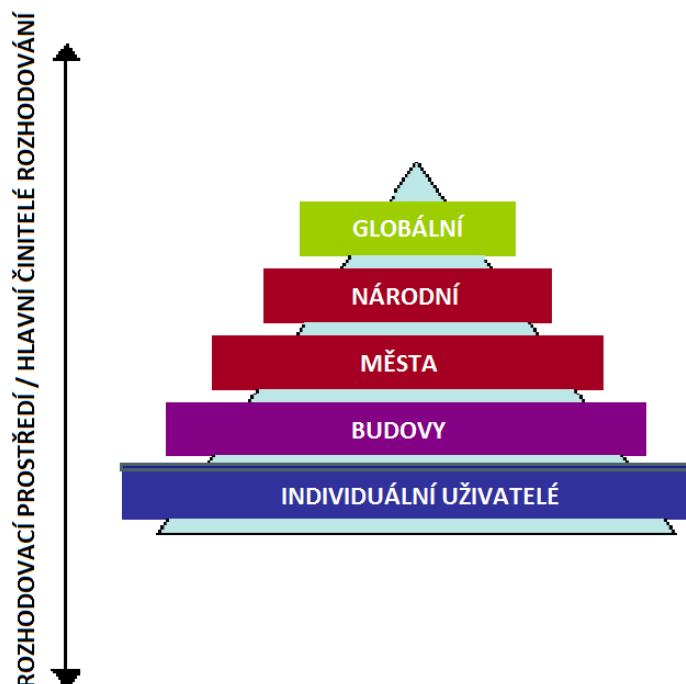
Hodnotit životní prostředí znamená zabývat se komplexně všemi těmito složkami a jejich vzájemnou interakcí s lidskou činností. Komplexní chápání zabrání vzniku nového problému v důsledku vyřešení problému stávajícího. Nelze se tedy zabývat pouze jednotlivými odvětvími, ale ochranou životního prostředí jako celku (Bock et al., 2005).

K hodnocení ochrany přírody, životního prostředí a zdraví člověka se užívají nové přístupy, které jsou určeny k přímému plánování a rozhodování. Těmito metodami jsou například metoda SEA a EIA (Hacking et al., 2008; Gasparatos et al., 2008).

3.2. ROZHODOVÁNÍ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Proces rozhodování v odvětví životního prostředí můžeme ukázat na tzv. rozhodovací pyramidě (obrázek č. 2), stávající se z několika úrovní rozhodování. Na samém vrcholu pyramidy se nachází globální úroveň, základna pyramidy naopak znázorňuje úroveň individuální (Frízlová, 2007).

Obr. č. 2: Rozhodovací pyramida

Zdroj: Frízlová (2007)

- Globální úroveň je představována organizacemi OSN, mezinárodními nevládními organizacemi a vládními instituty.
- Národní úroveň znamená přenos závazků z globální úrovně do národní roviny. Tedy implementace mezinárodních závazků do národní legislativy. Patří sem ministerstva životního prostředí, vládní agentury, ale také aktéři z odvětví průmyslu a obchodu.
- Městská úroveň aplikuje vládní rozhodnutí na regionální úrovni. V této fázi jsou přijímána patřičná opatření, která seznamují širokou veřejnost s danou problematikou. Městská úroveň je zastoupena místním zastupitelstvem.
- Úroveň budov již začleňuje jednotlivé kroky a rozhodnutí, při ochraně životního prostředí ve formě technických opatření – specifikace materiálů, výběr technologií, využití budov. Klíčovou roli zde hrají vlastníci budov, stavitelé a jejich uživatelé.

- Individuální úroveň vymezuje denní činnosti mající soustavný vliv na životní prostředí. Každý jednatel je součástí procesu a má možnost základního působení na prostředí, ve kterém žije (Frízlová, 2007).

3.3. EKOLOGICKÁ STABILITA

Pojem ekologická stabilita vyjadřuje schopnost ekologických systémů vyrovnávat vnější nepříznivé vlivy vlastními mechanismy a to bez vkladů další dodatečné energie. Základní koncepcí ekologické stability je myšlenka, že dlouhodobě se rozvíjejí jen ty systémy, které se dokážou přizpůsobit vůči všem změnám. Systémy postrádající tyto vlastnosti dříve či později cestou přírodního výběru zanikají (Míchal, 1994). Míchal (1994) dále udává, že hospodářská činnost může na krajinu působit nejen negativně, ale rovněž pozitivně. V důsledku toho je zapotřebí prognostického hodnocení změn v krajině a ekosystémech. Na tom se shoduje i Lipský (2010), který poukazuje na nutnost objektivního posouzení, nakolik člověk mění ráz krajiny, její ekologickou stabilitu a biodiverzitu.

Kromě ekologické stability autoři vymezují i pojem ekologická labilita a ekologická rovnováha. Ekologicky labilním označujeme takový systém, který není schopný překonat působení cizího vlivu nebo se nedokáže vrátit do původního stavu po případné změně. Ekologická rovnováha je dynamickým stavem všech ekologických systémů, který se trvale udržuje a zůstává v pravidelných cyklech konstantní (Míchal, 1994).

Z hlediska hodnocení stability či lability ekosystému můžeme rozlišit dvě situace působení změn na ekosystémy.

- 1) Normální působení, kdy změny nevyklučují spontánní regeneraci a funkci ekosystémů.
- 2) Extrémní působení faktorů, kdy hrozí, že změny překročí hranici odolnosti ekosystému (Míchal, 1994).

3.4. BIOLOGICKÁ ROZMANITOST

„Kulturní krajina je jako zrcadlo odrážející stav a vývoj naší kultury“ (Lipský, 2010)

Různorodost všech živých organismů, včetně suchozemských, mořských a jiných vodních ekosystémů, ale i ostatních ekologických komplexů můžeme v souhrnu nazvat biologickou rozmanitostí. Patří sem rovněž rozmanitost druhová a mezidruhová. Jinými slovy je to rozmanitost života na Zemi na všech úrovních (Lipský, 2010). Dle Velardeho (2007) je krajina hlavním aspektem pro zdraví člověka, usnadňující zotavení z nemoci, zlepšující náladu a obecné blaho.

Biologická rozmanitost hraje klíčovou úlohu v mezinárodním měřítku. Nejvýznamnějšími dokumenty zabývající se biologickou rozmanitostí jsou například Úmluvy o biologické rozmanitosti (2010), jejichž cílem je zastavení jejího úbytku v příštích deseti letech. V roce 2010 Parlament Evropské unie požádal, zastavení dalšího ztrácení biologické diverzity a začlenění této problematiky do hlavních strategických cílů ve Strategii EU 2020 (Ohliger, 2014). Je nutné uvědomit si, že hlavní hrozby pro celosvětovou biologickou rozmanitost jsou spojeny s lidskou činností (IAIA, 2005).

Člověk je nejdynamičtější krajinoformujícím činitelem, který přímo ovlivňuje její vzhled a fungování. Rozhoduje nejen o využití ploch, velikosti a plošném uspořádání krajinných prvků, ale i o prostorovém umístění ekosystémů v krajině. Jako dobrý příklad je uváděno zemědělství, které je pro většinu evropských zemí hlavní krajinoformující činností, ovlivňující biodiverzitu současné krajiny (Lipský, 2010). Gontier (2010), spatřuje urbanizaci, vývoj infrastruktury a změny využití půdy za hlavní důsledek fragmentace přírodních stanovišť. Právě nástroje EIA hrají důležitou roli v predikci a posouzení dopadů souvisejících s biologickou rozmanitostí v území a zajišťují, aby hodnoty biologické rozmanitosti byly uznávány a brány v úvahu při rozhodování o záměrech (Ohliger, 2014). Veškeré jmenované antropogenní procesy ovlivňující vývoj krajiny jsou navíc velice rychlé a krajina se tak nestihá přizpůsobovat, což vede k jejímu poškození, případně i ztrátě (Míchal, 1994; Bock et al., 2005; Lipský, 2010).

Biologická rozmanitost na Zemi je důležitou součástí přírodního kapitálu, který nás udržuje při životě (Miller, 2009).

3.4.1. HODNOTY BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

- Ekonomické hodnoty – zboží a produkty získávané z biologických hodnot jsou dalšími vstupy do jiných hospodářských činností (například ekoturistika).
- Sociální hodnoty – zaměstnanost, zdraví, kvalita života, sociální zabezpečení.
- Kulturní hodnoty – v mnoha společnostech mají komponenty biodiverzity hodnotu samu o sobě bez ohledu na materiální přínos (IAIA, 2005).

3.5. ENVIRONMENTÁLNÍ CHOVÁNÍ

Environmentálním chováním bychom mohli nazvat téměř veškeré chování člověka související se spotřebou energie, surovin, produkcí odpadů a znečišťování. Tedy takové činnosti, které významně působí na životní prostředí. Rozlišujeme dva typy environmentálního chování. Takzvané nereflexované chování, vyjadřující nevědomost člověka o negativních dopadech jeho činnosti na životní prostředí. A naproti tomu záměrné environmentální chování vymezující takové jednání, kdy si člověk velice dobře uvědomuje dopady své činnosti.

Krajhanzl et al. (2010), rozlišuje čtyři problematické oblasti environmentálního chování:

1. Problém environmentální estetiky – odhoz odpadků, poškození krajinného rázu a přírodních památek.
2. Problém ve vztahu ke zdraví – znečištění ovzduší, toxické látky v prostředí.
3. Problém přírodních zdrojů – nadměrné čerpání neobnovitelných i obnovitelných zdrojů.
4. Problém ochrany života a jeho důstojnosti – velkochovy zemědělského průmyslu, destrukce přírodních biotopů, tvorba migračních bariér.

Na každého z nás působí celá řada faktorů, které ovlivňují naše environmentální chování. Můžeme je rozdělit na faktory:

- Externí, působící na člověka z vnějšího prostředí. Patří sem kulturní, sociální, ekonomické a právní okolnosti. Příkladem je oblast dopravy, tedy cena různých druhů osobní přepravy, dopravní obslužnost v daném místě či dopravní komfort pro cestující.
- Interní, působí na jedince z vnitřního prostředí, konkrétně jsou to schopnosti, motivace a vlastnosti jedince. Na příkladu dopravy je to vlastnictví automobilu, výše příjmu, potřeba pohodlí či životní styl (Krajhanzl et al., 2010).

3.6. POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (EIA)

Anglický pojem Environmental Impact Assessment, přeložený do češtiny jako posuzování vlivů na životní prostředí, zkráceně EIA, vyjadřuje systematické zkoumání možných dopadů rozvojových záměrů na životní prostředí a to ještě před realizací záměru (Ryšlavý, 2001; Turker et al., 2010; Ohliger, 2014). Celý proces EIA je důležitým nástrojem rozhodování, jehož cílem je nejen zabránit poškozování životního prostředí, ale také zajistit jeho ochranu (Paliwal, 2006; Aydin et al., 2010). Morris (2009) považuje tento proces za komplexní systém, zahrnující veškeré dopady realizace a provozu záměru na životní prostředí, na základě jehož závěrů se rozhoduje o tom, zda projekt bude schválen či ne. Zkoumá se nejen rozdíl mezi tím, co by se stalo při uskutečnění záměru (aktivní

varianta), ale také tím co by se stalo bez jeho uskutečnění (nulová varianta, (IAIA, 2009). Existuje velké množství dalších definic, které si kladou za cíl nejuvýstižněji interpretovat konsolidovaný proces EIA. Některé další zdroje jej definují jako nástroj globálního plánování, či jako řídicí nástroj pro snižování škodlivých efektů vývoje, další považují závěrečné stanovisko posuzování za klíčový nástroj a podporu pro rozhodování o záměru (Andresson, 2000; Aydin et al., 2010).

Existuje mnoho metod, jak nejlépe eliminovat, nebo alespoň zmírnit negativní vlivy. Systém posuzování vlivů na životní prostředí tak činní především sběrem a analýzou fyzických, sociálních a hospodářských faktorů navrhovaných záměrů (IAIA, 2009).

3.6.1. HISTORIE PROCESU EIA

Proces posuzování vlivů na životní prostředí byl poprvé ukotven zhruba před 45-ti lety v legislativě Spojených států (Wittlingerová, 1999; Kvaerner et al., 2006; Wood, 2008). Konkrétně byl začleněn přijetím zákona National Environmental Policy Act (NEPA) v roce 1969, který nabyl účinnosti 1. ledna 1970. Tento zákon začlenil do legislativy posouzení všech návrhů, politik a dalších významných jednání vlády, které by mohly ovlivnit kvalitu životního prostředí (Alan et al., 1998). Ustanovení nově znamenalo pro navrhovatele záměru prokázat, že jeho uskutečněním nebude výrazně negativně ovlivněno životní prostředí. Do celého procesu byla navíc přizvána veřejnost, která mohla svými námitky a návrhy velkou měrou přispět k minimalizaci negativních vlivů (Ryšlavý, 2001).

Dokument NEPA byl přijat v době, kdy široká škála lidských činností vážně způsobovala škody na životním prostředí. Mezi hlavní problémy konce roku 1950 patřily projevy účinků na zdraví z expozice jaderného spadu, konkrétně z testování jaderných zbraní. Stále častěji docházelo k ekologickým katastrofám v podobě biologicky neodbouratelných toxických zbytků v zelenině, ovoci, ryb a zdrojů pitné vody. Populační růst a blahobyt pak byly doprovázeny zvýšeným znečištěním ovzduší a vody (Alan et al., 1998; IAIA, 2009). To vše vyvolalo stoupající zájem veřejnosti a politického aktivismu v západních demokraciích o životní prostředí (Jay et al., 2007).

Na mezinárodní úrovni byla EIA plně uznána roku 1992 a to na konferenci Organizace spojených národů (OSN) o životním prostředí v Rio de Janeiru. Závěrečná deklarace je věnována právě posuzování vlivů na životní prostředí:

„Posuzování vlivů na životní prostředí, jako národní nástroj, musí být uskutečněn pro navrhované aktivity, které by mohly mít významný nepříznivý dopad na životní prostředí a jsou výhradou rozhodnutí příslušného státního úřadu“ (IAIA, 2009).

Evropské země po zavedení procesu EIA ve Spojených státech pochopily význam tohoto institutu a začaly jej postupně zavádět do svých právních systémů. V současnosti je tento proces přijat ve více než 100 rozvinutých, ale také rozvojových ekonomik (Jay et al., 2007). I přes aplikaci procesu v rozdílných kontextech a okolnostech je základní všeobecná myšlenka posuzování zachována.

3.6.2. ZÁSADY DOBRÉ PRAXE EIA

- EIA by měla být použita jako nástroj, který pomůže dosáhnout udržitelného rozvoje.
- EIA by měla být začleněna do stávajícího plánování rozvoje a schvalovacích procesů.
- EIA by měla být aplikována jako nástroj sloužící k zjišťování vlivu na životní prostředí, spíše než ve smyslu získání kladného stanoviska k záměru (Šikula, 2011).
- EIA by měla být do projektu začleněna po celou dobu jeho cyklu, tak aby informace o životním prostředí byly k dispozici vždy ve správný čas. K tomu je nutná spolupráce a zpětná vazba mezi zpracovateli EIA, projektanty a navrhovateli (Abaza et al., 2004).
- EIA by měla podporovat transparentnost a účast veřejnosti na rozhodování (IAIA, 2009).
- EIA by měla obsahovat analýzu možných alternativ k navrhovanému záměru již v samém počátku vývoje projektu, kdy je možná jejich aplikovatelnost (Abaza et al., 2004). Variantnost návrhu není v procesu primárně ukotvena, jelikož smyslem procesu EIA je zjistit zda a popřípadě jak záměr ovlivňuje životní prostředí a je tedy vedlejší v kolika variantách bude návrh projektu vyhotoven. V zájmu navrhovatele je však předložit více variantní návrh záměru, aby neriskoval, že bude vydáno nesouhlasné stanovisko (Šikula, 2011).
- EIA dokumentace by měla být zpracována kvalitní, srozumitelnou formou, pro veřejnost a rozhodovací orgány. Vedlejším účinkem je pak zajištění důvěry zpracovatele u ostatních zainteresovaných orgánů (Andersson, 2000).

3.6.3. HLAVNÍ ÚČASTNÍCI V PROCESU EIA

- Příslušný orgán dohlíží na dodržování legislativního rámce provádění, čili termínů a podmínek pro schválení záměru. Příslušným orgánem je Ministerstvo životního prostředí a orgán krajského úřadu v jeho přenesené působnosti. Ministerstvo životního prostředí je příslušným orgánem ve chvíli kdy se jedná o činnost uvedenou v příloze č. 1, sloupec A obou kategorií. Je také implicitně příslušným orgánem při posuzování vlivů přesahující hranice státu. Krajský úřad je příslušným úřadem pro záměry, které spadají do jeho územně správního obvodu. Rozhodují o činnostech uvedených v příloze č. 1, sloupec B (učebnice-eia.zf.mendelu.cz, 2010).

- Navrhovatel provádí plánované aktivity s ohledem na životní prostředí. Navrhovatelem je fyzická nebo právnická osoba (učebnice-eia.zf.mendelu.cz, 2010).
- Dotčený správní úřad, hájí zájmy chráněné zvláštními právními předpisy a jehož správní obvod je tvořen alespoň z části v dotčeném území. Mezi dotčené orgány patří orgán ochrany životního prostředí a Česká inspekce životního prostředí, které zároveň kontrolují funkčnost a účinnost zmírňujících opatření (učebnice-eia.zf.mendelu.cz, 2010).
- Dotčený územní samosprávný celek je obcí, na jejímž území se plánuje záměr, nebo jeho území zasahuje do území dotčeného záměrem (učebnice-eia.zf.mendelu.cz, 2010).
- Veřejnost může mít významnou úlohu v procesu a to na úrovni formální i neformální (Šikula, 2011). Právo účastnit se má každý občan, občanské sdružení nebo nevládní organizace (učebnice-eia.zf.mendelu.cz, 2010).
- Zpracovatel dokumentace a posudku. Zpracovatel dokumentace je autorizovaná osoba, blíže specifikována v zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí (Šikula, 2011). Zpracovatel posudku i dokumentace mají za povinnost objektivně informovat o možných dopadech záměru na životní prostředí nebo jeho složky (učebnice-eia.zf.mendelu.cz, 2010).

3.6.4. INTERAKČNÍ KROKY PROCESU EIA

- Zvážení možných alternativních způsobů dosažení cíle.
- Popis záměru.
- Zjištění nezbytnosti posouzení vlivu záměru na životní prostředí.
- Dokumentace EIA, popisující záměr, stávající stav životního prostředí a posouzení závažnosti a významu dopadů.
- Posouzení dokumentace EIA.
- Stanovisko k záměru s přihlédnutím na posudek EIA.
- Sledování dopadu záměru, dojde-li k jeho provedení (Wood, 2008).

3.6.5. EIA V PRÁVNÍM PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V roce 1977 Evropská hospodářská komise v Akčním programu Životní prostředí stanovila, že EIA je nutným nástrojem pro péči o životní prostředí a pro prevenci před jeho znečištěním. Již v roce 1985 byla vydána Směrnice Rady ES 85/37/EEC o hodnocení vlivů určitých soukromých a veřejných projektů na životní prostředí (Ryšlavý, 2001). Tato směrnice byla inspirací pro český zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, na který navazuje zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Stávajícím národním zákonem upravujícím proces EIA je zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění (Šikula, 2011).

3.7. POST-PROJEKTOVÁ ANALÝZA

Post-projektová analýza neboli EIA follow-up, je interaktivním vyvrcholením celého životního cyklu v posuzování a hodnocení vlivů na životní prostředí (Alan et al., 1998). Vztahuje se na činnosti po skončení rozhodovací fáze, kdy dochází ke sledování a hodnocení vlivů na životní prostředí až po realizaci projektu, v začátku jejich provozní fáze. Výsledky analýzy nám přináší informace o dopadech na životní prostředí a pomáhají nám zjistit, zda nejsou zapotřebí další akce, které by mohly zabránit negativním vlivům (Alan et al., 1998; Arts et al., 2001; Sadler, 2002).

Post-projektové analýzy lze aplikovat na strategické politiky, plány, programy a z nich plynoucí projekty. Odborníci na celém světě se shodují, že post-projektové hodnocení je jednou z nejdůležitějších praxí, prostřednictvím které může EIA naplnit svůj potenciál, učit se z minulých zkušeností. Ačkoliv výhody a potřeby post-projektových analýz jsou v literatuře velice dobře popsány a zdokumentovány, skutečné prostředky pro jejich realizaci chybí. I to může být jedním z důvodů, proč k post-projektovému posuzování v mnoha případech nedochází (Alan et al., 1998; Thaddeus, 2012) a pokud ano, jedná se zpravidla o záměry s velkým dopadem na životní prostředí. Náklady na post-projektovou analýzu jsou však oprávněné a v poslední době přichází podpora jejich uskutečnění i ze strany navrhovatelů záměru a to zřejmě z důvodu dobré image a veřejné podpory (Andresson, 2000).

V současnosti neexistuje žádný konsensus pro provádění úspěšné post-projektové analýzy. Nejlepší praxe je v podstatě volbou nejvyšší možné kvality v rozhodování a uplatnění nejlepších dostupných technik pro dosažení optimálních výsledků. Smysluplná a efektivní post-projektová analýza znamená koordinovat role účastníků a odpovědnost vlády a průmyslu společně se zájmem komunity. Odpovědnost za post-projektové analýzy vyžaduje jednoduchou a přímou organizační strukturu s rozvinutou komunikací mezi všemi zúčastněnými stranami (Bram et al., 2000).

3.7.1. CÍLE POST-PROJEKTOVÉ ANALÝZY

- Zjištění, zda jsou podmínky schválení záměru prováděny uspokojivě.
- Ověření, že jsou dopady v předpokládaném a povoleném limitu.
- Přijetí opatření k neočekávaným dopadům a jiným nepředvídatelným změnám.
- Zajištění maximálních přínosů pro životní prostředí.
- Poučení se z nových zkušeností s cílem zlepšit další proces EIA v praxi (Sadler, 2002).

3.7.2. PRINCIPY POST-PROJEKTOVÉ ANALÝZY

- **Zjištění výsledků** z posuzování vlivů na životní prostředí má stejný význam jako samotná EIA. Bez výsledků post-projektové analýzy je proces neúplný a důsledky šetření EIA a rozhodování jsou neznámé.
- **Transparentnost.** Všechny zúčastněné strany mají právo na zpětnou vazbu v celém procesu. Veškerá rozhodnutí vyplývající z post-projektové analýzy by měla být spravedlivá a transparentní. Patří sem rovněž zapojení všech zúčastněných stran.
- **Závazek dalšího sledování.** Post-projektová analýza by měla být závazkem pro všechny zúčastněné strany a zakotvena již v pre-rozhodovacích procesech.
- **Cílové zaměření a společenský kontext.** Post-projektová analýza by měla být sestavena přímo na legislativním a administrativním rámci s ohledem na socio-ekonomické a kulturní okolnosti (Thaddeus, 2012).

3.7.3. NÁSTROJE POST-PROJEKTOVÉ ANALÝZY

- **Dohled a dozor**
Dohled nad prováděním post-projektových analýz zajišťuje intenzivnější kontrolu dodržování podmínek a činností, tak aby byly v souladu se stanoveným plánem.
- **Monitorování**
Monitorování je forma výzkumu, spočívající v opakovaném měření stejných parametrů v průběhu času, z důvodu zjištění změn v těchto parametrech. Vytváří se tím příležitost k vyhodnocení přesnosti předpovědí, vymáhání předpisů a realizace nápravných opatření tam, kde dochází k překročení přípustných hodnot na životní prostředí. Hlavním cílem sledování je chránit integritu životního prostředí shromažďováním informací, které mohou být použity pro zodpovědné rozhodování o správě anebo k ochraně půdy a zdrojů (Hunsberger, 2005).
- **Kontrola**
Je pojem vypůjčený z účetnictví, který popisuje systematický proces zkoumání, dokumentování a ověřování, zda jsou výsledky a postupy EIA v souladu s předem stanovenými cíli a požadavky (Sadler, 2002).

3.7.4. ÚČASTNÍCI V PROCESU POST-PROJEKTOVÉ ANALÝZY

1. Navrhovatelé – soukromé společnosti, veřejné organizace či vládní organizace, jsou zodpovědní za proces post-projektové analýzy stejně jako za samotné posuzování.
2. Příslušné úřady - zajišťují, aby došlo k získání zkušeností pro zlepšení budoucích procesů posuzování.
3. Komunita – zapojená veřejnost ať již to jsou místní komunity, bezprostředně dotčené záměrem, nebo mezinárodní lobbistické skupiny (Morrison-Saunders, 2001; Morrison-Saunders, 2003).

3.7.5. EIA A POST-PROJEKTOVÉ ANALÝZY VE SVĚTĚ

Zpracování EIA a post-projektových analýz je v různých zemích odlišné, ať již ve stupni, či kvalitě jejího zpracování (Abaza et al., 2004). Je třeba si uvědomit, že mnoho rozvinutých zemí má pouze desetileté zkušenosti s touto problematikou a je tak pro ně proces posuzování relativně novým rozhodovacím nástrojem. Příkladem dobré praxe v posuzování lze uvést Kanadu, Austrálii či Nizozemsko, které dle Thaddeuse (2012) patří k zemím s výborně integrovaným procesem posuzování plynoucím z kvalitně zavedených legislativních požadavků. Rozvojové země zavádějí nové praktiky posuzování, ale chybí jim koordinovanost systému, dostatečné znalosti a dovednosti, a to přestože zde existují platné právní předpisy (Abaza et al., 2004). Jako příklad zde poslouží Etiopie, Jižní Afrika, či Nigérie (Thaddeus, 2012). Pro většinu zemí, ať již rozvinutých či rozvojových, kde je proces EIA zaveden, jsou velkým problémem právě post-projektové analýzy. Informace z analýz většinou nejsou dostatečně obsáhlé, nové zkušenosti pro budoucí procesy EIA nebývají patřičně zdokumentované a sdílené mezi zúčastněnými stranami (Thaddeus, 2012).

Souhrnně lze říci, že zákon NEPA sice poskytl silný základ pro mezinárodní rozvoj, klíčovou otázkou však stále zůstává, zda stejné podmínky mohou být aplikovány rovněž v rozvojových ekonomikách. Petts (1999) a Abaza (2004) v této souvislosti vidí jako zcela zásadní přizpůsobení veškerých principů a cílů procesu posuzování a post-posuzování k potřebám a okolnostem daného místa.

Napříč různými státy, zaznamenáváme tři různé přístupy v nastavení pravidel:

1. Tradiční přístup – Hlavní roli zde hraje legislativní rámec (Nigérie, JAR).
2. Samoregulační přístup – Nejdůležitější je závazek navrhovatele (Velká Británie, Austrálie).
3. Veřejný tlak – Místní komunita vyvíjí tlak na předkladatele k dosažení stanovených cílů (Abaza, 2004).

SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ

Hlavním nedostatkem systému EIA ve Spojených státech je často příliš dlouhá a popisná dokumentace posuzování dopadů na životní prostředí. Celý proces by měl být kratší a čitelnější, tudíž i přístupnější pro rozhodovací pravomoc. Další zlepšení by měla nastat v účasti veřejnosti, mezioborovosti a adaptivního řízení ochrany životního prostředí (Petts, 1999). Canter (1996) spatřuje další slabost v minimálním provádění post-projektových analýz, což je způsobeno neexistencí právního ukotvení.

ČÍNA

Proces posuzování byl do tamějšího práva začleněn v roce 1998 a to včetně post-projektových analýz jakožto povinného procesu. Poměrně brzký přístup této země k posuzování vlivů na životní prostředí zajistil její účinnost a plnou odpovědnost v této problematice. Požadavky stanovené v nařízeních zaručují, že navrhovatelé musí obdržet povolení udělená v oblasti životního prostředí, pro výstavbu, provoz anebo vyřazení z provozu a dále musí zaměstnávat nezávislého kontrolora v oblasti životního prostředí v průběhu celého cyklu uskutečnění záměru (Petts, 1999).

KANADA

Kanadský zákon o posuzování vlivů na životní prostředí schválený v roce 1992 jasně deklaruje význam post-projektových analýz v procesu EIA. Požadavky na přesné a správné posuzování záměru na životní prostředí, účinnosti opatření ke zmírnění rizika jsou zákonem pevně stanoveny a také výslovně doporučují, aby výsledky získané ze sledovacího procesu byly použity ke zlepšení kvality hodnocení životního prostředí. Zákon přesně vysvětluje přístup a cíle post-projektových analýz a umožňuje tak kvalitní sledování dopadů na životní prostředí (Petts, 1999).

PORTUGALSKO

Podmínky EIA byly implementovány v roce 2000, jejich součástí je rovněž post-projektová analýza. Aby bylo zajištěno dodržování procesu EIA a příslušných nařízení, je proces právně závazný pro všechny navrhovatele. Veškeré záměry musí být realizovány v souladu s původním rozhodnutím EIA a všechna navrhovaná opatření sloužící ke zmírnění by měly být v záměru pevně zakotveny. Předpisy stanovují, že součástí posouzení vlivů na životní prostředí je provádění přezkumu, ověřování a dodržování všech aspektů výstavby, provozu a vyřazení záměrů se stanoviskem EIA (Petts, 1999).

NIZOZEMSKO

Nizozemsko je obecně uznávanou zemí nejen v Evropě, ale i po celém světě pro svůj propracovaný systém ochrany životního prostředí. A to včetně procesu EIA, který je mnohými považován jako jeden z neúčinnějších (Petts, 1999). Předpisy zavedené v Nizozemsku v roce 1987 obsahovaly závazné požadavky pro hodnocení záměrů. Specifika pak byla legálně podpořena nizozemským zákonem o životním prostředí. Předpisy zmocňují příslušný orgán EIA schválit rozhodnutí záměru, poskytují hodnotící programy a definují co je potřeba podniknout v každé jednotlivé fázi. Příslušný úřad vyhodnocuje veškeré šetření dopadů na životní prostředí v průběhu a po realizaci záměru. Navrhovatelé na druhou stranu musí spolupracovat a řídit se rozhodnutím orgánu. Předpisy jsou povinné a důkladné, ale nedošlo zde k plnému zapojení post-projektové analýzy do celého procesu. Dokonce se uvádí, že jen u 60 z 800 záměrů, které obdržely kladné stanovisko, byla realizována post-projektová analýza.

VELKÁ BRITÁNIE

Velká Británie přistoupila k procesu posuzování jako jedna z posledních zemí a to se značnou nevolí. Pozdní zavedení procesu do právního rámce způsobuje řadu problémů v celém procesu. Mezi ty nejvýznamnější patří nestanovení rozsahu posuzovaných záměrů, zapojení veřejnosti až v příliš pozdní fázi procesu, omezená práva přístupu k informacím, nedostatečné alternativy řešení. Posuzování v prostředí Velké Británie nesplňuje všeobecné požadavky Evropské směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí. Post-projektové analýzy nejsou v právním systému zakotveny (Petts, 1999).

SLOVENSKO

Na Slovensku je proces plánování včetně post-projektových analýz ukotven v zákoně zcela konkrétně a s jasným vymezením všech vlivů na složky životního prostředí. Prokáže-li se, že navržená technická opatření v rámci procesu EIA nejsou dostatečná a dopady na životní prostředí jsou větší, než bylo očekáváno, je investor povinen zjednat nápravu (Šikula, 2010).

ČESKÁ REPUBLIKA

Požadavky na posuzování vlivů na životní prostředí jsou v České republice ukotveny od roku 1992 (v pozdějším znění z roku 2001). Navrhovatelé na základě platného zákona musí zhodnotit veškeré dopady na životní prostředí a to u všech záměrů, předložených ke schválení a zajistit přesný sběr údajů o různých aspektech životního prostředí ještě v před realizační fázi záměru. Tyto požadavky jsou povinné pro všechny navrhovatele, ale bohužel zákon neposkytuje žádné praktické zázemí pro aplikaci post-projektových analýz. Neexistuje zde žádná účinná instituce, osobní či finanční podpora, která by mohla kontrolovat stanovené požadavky (Thaddeus, 2012). Šikula (2010) dále uvádí, že se analýza většinou objevuje v dokumentaci v kapitole „Návrh opatření“, která bývá přebírána do stanoviska EIA. Tato skutečnost je ale většinou pod taktovkou zpracovatele EIA

dokumentace, nebo je to podmínkou nějakého vyjádření k dokumentaci. Absence analýzy v zákoně má za důsledek, obtížné vyžádání po investrovi.

3.8. PARTICIPACE A JEJÍ PŘÍNOS V PROCESU EIA

3.8.1. POJEM PARTICIPACE

V případě občanské participace se jedná o účast veřejnosti v rozhodovacích a plánovacích procesech. Účast občanů staví na posílení prvků přímého a aktivního zapojení se zejména na lokální a regionální úrovni (Agora, 2006). Podle MŽP (2010) je jedním z dalších cílů získat od občanů cenné informace a poznatky, jež často odborníci nemají k dispozici. S tímto souhlasí i řada dalších autorů například Wittlingerová (1999) či O'Faricheallaigh (2007), a zároveň považují možnost zapojení dotčené veřejnosti do procesu za jeden z hlavních úkolů posuzování vlivů na životní prostředí. Rovněž považuje zapojení občanů na řízení za proces, kterým se zajistí úspěšný projekt EIA.

Rozlišujeme dva základní směry participace jako takové. Prvním z nich je politická participace, vyjadřující účast občanů na procesech vládnutí, naproti tomu širší občanská participace zahrnuje zapojení občanů do veřejného života a to v jakékoliv rovině (Clar et al., 2007).

3.8.2. PARTICIPACE V ČESKÉ LEGISLATIVĚ

Participace je v českém právním řádu ukotvena hned na několika úrovních. Ať již je to Listina základních práv a svobod či Ústava České republiky, které garantují svobodu projevu, právo na informace, petiční právo a zejména právo občanů podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo prostřednictvím volby svých zástupců (Ústava ČR). Dále je to zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, který umožňuje dostupnost informací o činnosti veřejné správy, což je základní předpoklad pro jakoukoliv podobu občanské participace. Obyvatelům obcí je garantována možnost vyjadřovat se na zasedání a k návrhu rozpočtu prostřednictvím zákona o obcích č. 128/2000 Sb., (Clar et al., 2007). Přístupu k informacím o životním prostředí se věnuje zákon č. 123/1998 Sb. Přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, právo na přístup k právní ochraně a účast veřejnosti na rozhodování jsou tři pilíře Aarhuské úmluvy, která byla sjednána na konferenci ministrů životního prostředí regionu Evropské ekonomické komise OSN (UNECE) v roce 1998 a Česká republika ji ratifikovala roku 2004 (Ohliger, 2014). V současnosti mají všichni účastníci právo podat žalobu z důvodu porušení zákona EIA a tak se domáhat zrušení navazujícího rozhodnutí (Šíkula, 2011).

3.8.3. PARTICIPACE V PROCESU EIA

Dle Šíkuly (2011) je účast veřejnosti v procesu EIA v České republice poměrně uspokojivá, problémem však zůstává, že posuzování vlivů na životní prostředí je často veřejností mylně chápán jako proces povolovací. Bez většího zájmu odborné i laické veřejnosti jsou záměry svým

charakterem nekontroverzní, u kterých se proces posuzování stává víceméně formální záležitostí (Ryšlavý, 2001).

Zapojení obyvatel do rozhodování o záměru, je jedním z nejdůležitějších aspektů pro samotný úspěch projektu či plánu. Maier (2012) uvádí participaci jako přínosnou nejen pro vytvoření kvalitního a realizovatelného plánu, ale také pro komunitu celkově. Aktivní občané tohoto práva využívají především prostřednictvím občanských sdružení a nevládních organizací, která mohou svou aktivitou blokovat určitý rozvojový záměr, a řízení o provedení se pak může prodloužit o celé roky. To je důvodem proč někteří státní úředníci nahlíží na zapojení veřejnosti do procesu jako na negativní, protestní akci a dochází tak k jejich označení na „zajímavou veřejnost“ či „problematickou veřejnost“ (Clark et al., 2004; Šikula, 2011). Dle Diefenbachera (2007) nesmí být spoluúčast veřejnosti automaticky brána jako opozice a to i přes rozdílný názor občanů od politiků a úředníků.

Existuje řada metod, které dokazují, že je možné s veřejností pracovat efektivně a získávat od nich zkušenosti a nápady, které přispějí ke zlepšení projektu ve všech fázích procesu posuzování vlivů na životní prostředí (Clark et al., 2004). Úrovně účasti se liší a to od pasivního zapojení informačními procesy (jednosměrná forma účasti), k účasti prostřednictvím konzultací (veřejné slyšení), až po interaktivní účast (semináře, vyjednávání).

Proces účasti by měl být transparentní, důvěryhodný a měl by maximalizovat zájem a odhodlání všech účastníků. Obecné principy správné praxe jsou velice široké a nejsou normativní, ale vedou k respektování záměru a důvěře zúčastněných stran a k zajištění hladkého provádění a fungování navrhovaného záměru. Většinou odborné společnosti je zapojení veřejnosti vnímáno jako jeden z hlavních pilířů posuzování, které by měli být použitelné na všechny typy plánovaných záměrů. Tento kontext umožňuje zapojení odborníků z oblasti humanitních věd, medicíny, společenských věd a aplikovaných přírodních věd do rozhodování. Zapojení těchto autorit, včetně veřejnosti vyústí v lepší zpracování projektů, lepší vývoj a spolupráci veřejné správy (André, 2006; Wetang'ula, 2008).

3.8.4. PRINCIPY PARTICIPACE V PROCESU POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- Informovat a vzdělávat zúčastněné strany o plánovaném záměru a jeho důsledcích.
- Sběr dat a informací od veřejnosti včetně kulturních, společenských, tradičních a místních znalostí a stejně tak ekonomických a politických rozměrů.
- Snaha o zapojení veřejnosti při plánování projektu, včetně rozsahu, načasování a způsobů jak snížit negativní dopady, aby se zvýšili pozitivní výsledky. Nebo kompenzace dopadů, které nemusí být zmírněny.
- Přispět k lepší analýze tvůrčích návrhů vedoucích k udržitelnějším zásahům a tedy příznivějšímu postoji veřejnosti a její podpory (André, 2006).

3.8.5. PARTICIPACE V PROCESU EIA VE SVĚTĚ

Stupně zapojení veřejnosti v procesu EIA se liší mezi jednotlivými zeměmi a to v důsledku různých právních nařízení, důležitou roli hrají rovněž tradice a kultura dané země (Andersson, 2000). Účast veřejnosti je nejsilněji zakotvena v systému Nizozemském a Australském. USA, Kalifornie, umožňují dotčené veřejnosti vyjádřit se jen na několika stupních procesu EIA. Nejhůře ze všech posuzovaných zemí je na tom Velká Británie, jelikož zapojuje místní komunity pouze částečně například formou panelové diskuze (Petts, 1999). Na Novém Zélandu a v USA mají místní orgány pravomoc požadovat, aby se konzultace a účast místní komunity odehrávali již před podáním oznámení o záměru. Dle Pettse (1999) by měl být celý proces účasti posílen ve všech zemích.

3.9. UDRŽITELNÉ ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

„Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí potřeby současné generace, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací budoucích, a aniž by se to dělo na úkor jiných národů“ (Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj z roku 1987; Maier, 2012).

Využívání území je jeden z nejlépe řešených problémů vyspělého světa, jedná se především o úbytek volných ploch a nekontrolovatelný růst nové zástavby. Udržitelný rozvoj tak musí zohledňovat řadu problémových okruhů při plánování území, mezi které patří životní prostředí (kvalita ovzduší, biodiverzita) socio-ekonomické aspekty (bydlení, výživa, doprava, služby) a ekonomické aspekty. Udržitelné územní plánování umožňuje chránit kvalitní segmenty přírodního charakteru v zastavěných územích a podpořit vznik a rozšíření zelených prstenců kolem měst, to vše v kontextu správného měřítka, které nebude příliš obecné, ale ani detailní (MŽP, 2004; Diefenbacher et al., 2007).

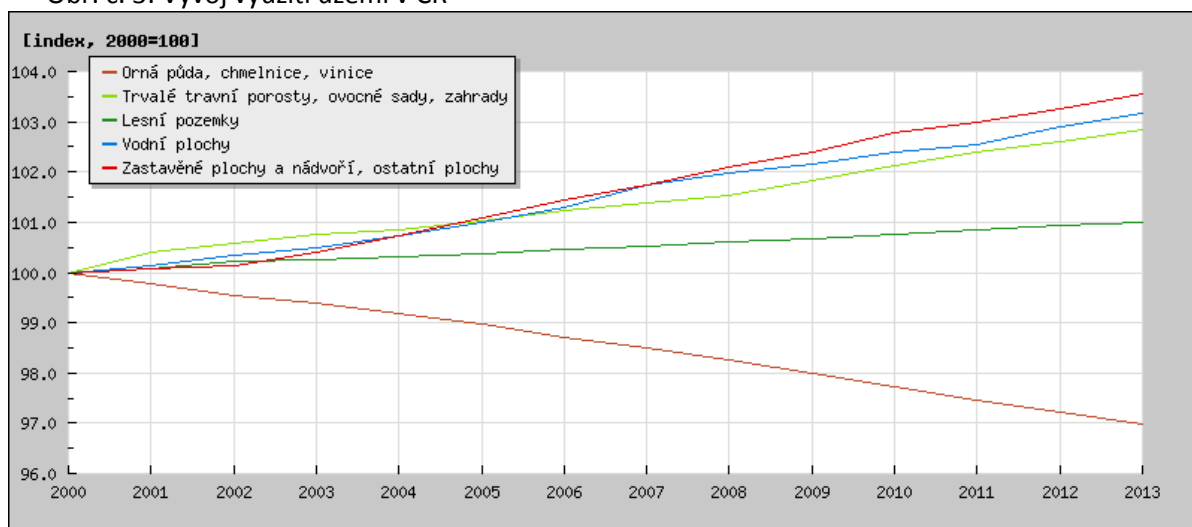
Územní plánování se prostřednictvím analytických podkladů zabývá správným umístěním staveb, rozmístěním činností v území, dopravní dostupností a hospodárným využitím ploch. To vše má podstatný vliv na rozvoj území, život lidí, ochranu zdraví, ale i na ekonomický rozvoj. Ideální územní plánování upřednostňuje vnitřní rozvoj před vnějším, omezuje spotřebu nových ploch, vytváří podmínky pro rekultivaci nepoužívaných areálů (brownfields), starých průmyslových a vojenských ploch, chrání území hodné ochrany a vytváří udržitelný regionální systém mobility. Dle Millera (2009) pomáhá snižovat nekontrolovatelné rozrůstání a zpomaluje znečišťování vzduchu, vody, půdy a biologické rozmanitosti.

Spotřebu ploch lze regulovat dvěma základními postupy:

- ocenění ploch „skutečnou hodnotou“ (nikoliv pouze tržní cenou pozemků, ale také ekologickou hodnotou v území – vyjádření o co lidé v území přijdou)
- plánovat území komplexně s účastí všech dotčených osob a provádět diferencovaně jednotlivá opatření pro regulaci spotřeby ploch (Diefenbacher et al., 2007).

Celková zastavěnost se na území celé ČR neustále zvyšuje. V roce 2013 se meziročně zvýšila o 290 ha (0,2%), ostatní plochy jako jsou dopravní komunikace, manipulační plochy, dobývací území a podobně se zvýšily o 0,3%. Nejvíce se na tomto nárůstu podílely plochy dopravních komunikací uvnitř sídel. Zastavěné a ostatní plochy zaujímaly v roce 2013 cca 839 tis. ha, což představuje 10,6% rozlohy území ČR. Dle (IssaR, 2014) je důležité chránit nezastavěné území a nepovolovat přeměnu ploch na okraji obcí, které jsou v zemědělském půdním fondu na zastavitelné území, tedy nepodléhat tlaku investorů a developerů na změnu územních plánů. Obrázek č. 3 uvádí vývoj využití území v České republice od roku 2000 do roku 2013.

Obr. č. 3: Vývoj využití území v ČR

Zdroj: Issar (2014)

3.10. SÍDLIŠTNÍ URBANISMUS

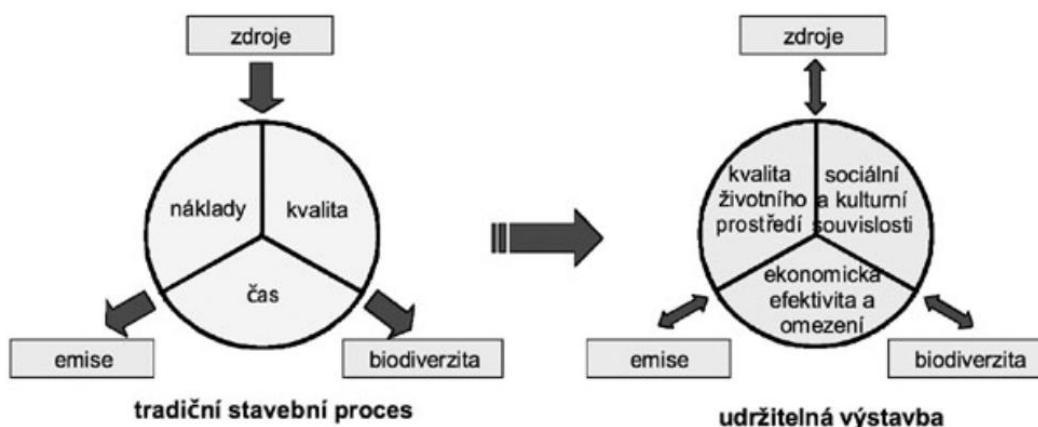
Celková zastavěnost neustále stoupá, v současné době navíc pozorujeme velký trend nové výstavby na sídlištích, což je poměrně zajímavým obratem oproti skepsi převládající z minulých let (Pelikán, 2014). Nová výstavba nemá pouze negativní stránky. Jak uvádí Jacobsová (2013) každá funkční městská čtvrť by měla mít domy různého stáří, různého využití a různé stavební kvality. Hlavním problémem dnešních sídlišť je nedostatečná diskuse o realizacích jednotlivých staveb. Porovnáme-li proces schvalování nové výstavby v centru Prahy a na sídlištích, zjistíme, že výstavba na sídlištích se takřka neřeší. V Praze je navíc pro výstavbu na sídlištích platný pouze územní plán města Prahy jako jediný plánovací nástroj. Územní plán Hlavního města Prahy stanovuje funkční využití ploch a jejich intenzitu využití. Tyto intenzity a jejich úpravy na žádost investorů nepodléhají změnám územního plánu, což ve výsledku znamená, že o nich rozhodují úředníci a nikoliv zastupitelstvo. K razantním změnám pak dochází bez významné kontroly (Maier, 2005).

3.11. ENVIRONMENTÁLNÍ (UDRŽITELNÁ) VÝSTAVBA

Každá nová stavba ať již na sídlišti či v centru města představuje zásah do městského prostředí a nejedná se pouze o komerční výstavbu, ale také o výstavbu rezidenční. K ovlivňování životního prostředí dochází přímými a nepřímými zásahy. Přímé dopady výstavby souvisejí s technickým a technologickým provedením počátečních stavebních úprav. Nepřímé zásahy jsou takové, které výrazně zvyšují migraci obyvatelstva, můžeme je omezit vhodnou volbou místa stavby a urbanistického řešení skladby bytů. Výstavba bytových domů v dosahu městské dopravy je jednou z možností jak snižovat negativní vlivy na životní prostředí, tak aby se okolí nezatěžovalo nadměrnou automobilovou dopravou. Dále je třeba respektovat potřeby uživatelů a vybavit plánovanou výstavbu vhodnou infrastrukturou a občanským vybavením (Holan, 2005). Stavební průmysl zahrnuje existenci a provoz všech produktů stavební činnosti, které představují hlavního spotřebitele materiálových a energetických přírodních zdrojů, ale také významného znečišťovatele životního prostředí. Současně je to marginální uživatel půdy, zastavěností stavebními objekty. Stavebnictví je zodpovědné za 40% spotřeby veškeré vyrobené energie a vyprodukuje stejné procento produkce emisních plynů a pevných odpadů (Háje, 2007).

Tradiční přístup provádění staveb vychází ze tří základních požadavků, mezi které patří kvalita konstrukčního řešení, náklady a čas potřebný k realizaci (viz obrázek č. 4). Takový postup však nezahrnuje pohled na životní prostředí, na sociální a kulturní kvalitu realizovaných staveb, ale vychází z principu získání co největšího ekonomického zisku. Nová výstavba by měla být komplexnější a zahrnovat pohled na kvalitu životního prostředí, ekonomickou aktivitu a sociální a kulturní souvislosti. Tyto oblasti jsou základními pilíři trvale udržitelného rozvoje (Háje, 2007).

Obr. č. 4: Přístupy provádění staveb

Zdroj: Háje (2007)

ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY PŘI VÝSTAVBĚ BUDOV JSOU:

- Energie – Opatření na úsporu energie, využívání obnovitelných zdrojů energie, inteligentní řízení energetických systémů budov.
- Materiály – šetření neobnovitelných přírodních zdrojů materiálů, regulované využívání obnovitelných zdrojů, recyklace stavebních materiálů, orientace na konstrukce s dlouhou životností.
- Emise – snižování emisí souvisejících s výstavbou a provozováním budov, snižování množství nerecyklovatelných odpadů, omezení pravidelné automobilové dopravy.
- Voda – snižování spotřeby pitné vody, využívání dešťové vody pro provoz budov.
- Půda – efektivní využívání půdy, rekonstrukce budov a revitalizace sídel, dekontaminace a využití brownfields.
- Společnost – napomáhat zajištění vyvážené místní sociální struktury, vytvářet podmínky pro podporu zaměstnanosti v místě bydliště, vytvářet prostředí pro kulturní, sportovní a další společenské aktivity v daném místě.
- Kultura – ochrana a rekonstrukce historických památek, využití stávajících objektů pro nové funkce (Háje, 2007).

V současnosti je možnost environmentální výstavby řešitelná prostřednictvím získání certifikace Leed, neboli Leadership in Energy and Environmental Design. Ta poskytuje nezávislé ověření, zda dům nebo soubor budov je navrhnut a vybudován s využitím strategie zaměřené na dosažení vysokých požadavků v klíčových oblastech zdraví lidí a životního prostředí, tak aby došlo ke splnění všech pilířů udržitelného stavění (Česká rada pro šetrné budovy, 2014). Andersson (2000) uvádí, že pokud navrhovatel záměru drží osvědčení ISO 14 001, či úspěšně využívá systém environmentálního managementu (EMS), zvyšuje se jeho poptávka po neustálém zlepšování a sledováním vlivů na životní prostředí v rámci tohoto systému. Někdy se rovněž hovoří o takzvané interaktivní EIA, která vede k následné post projektové analýze.

3.12. VLIV DOPRAVY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A LIDSKÉ ZDRAVÍ

3.12.1. ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

V současné době je celá řada českých měst zařazena do seznamu oblastí se zhoršenou kvalitou životního prostředí plynoucího ze znečištěného ovzduší. Hlavním znečišťovatelem je doprava.

Doprava má řadu nesporných přínosů, bohužel ale také řadu negativních efektů, mezi které můžeme zařadit produkci skleníkových plynů, kterými přispívá ke klimatickým změnám, spotřebovává přírodní zdroje, znečišťuje ovzduší, mění tvář krajiny a zatěžuje obyvatele hlukem a zápachem. Zhoršený stav životního prostředí v důsledku dopravy může být dokonce rizikový pro lidské zdraví. Dopravu je proto potřeba usměrňovat a realizovat taková opatření, aby nepříznivé vlivy, které způsobuje, byly co nejmenší (Ehrlich, 2013). Krajhanzl (2010) označuje současnou míru osobní automobilové dopravy za vážný problém, působící na lidské zdraví.

Zatížení rozptylových podmínek můžeme rozdělit do 2 kategorií. V první kategorii se průměrné denní i roční hodnoty překračují imisní limit suspendovaných částic frakce PM₁₀ – dle nařízení vlády č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší, a druhá kategorie, kde průměrné denní i roční hodnoty nepřekračují imisní limit suspendovaných částic. Z tohoto problému plynou následující opatření:

- neumísťovat plochy pro záměry vyžadující významný nárůst dopravy,
- stanovení přísných omezení intenzity dopravy pro nově navržené plochy,
- nalézt alternativní možnosti dopravní obslužnosti (tramvaje, trolejbusy atd.),
- umístit zeleň jako bariérové, ochranné a kompenzační prvky v blízkosti znečištěných komunikací,
- stanovit maximální únosné dopravní zatížení na komunikaci (Ehrlich, 2013).

Nebezpečí znečištění z dopravy spočívá v tom, že znečišťující látky emituje do přízemní vrstvy atmosféry, kde dýcháme a jsou příčinou mnoha zdravotních problémů a komplikací, souvisejících s dýcháním, činností oběhového systému a nervové soustavy. Podíl dopravy na celkovém znečišťování ovzduší stoupá. Nejproblematictější je v tomto ohledu nákladní silniční doprava, jejíž přepravní výkony neustále rostou.

OCHRANA PŘED ZNEČIŠŤOVÁNÍM OVZDUŠÍ VZNIKAJÍCÍM Z DOPRAVY

Snižování emisí v České republice je cílem právních předpisů již od první poloviny devadesátých let minulého století. Nejdůležitějšími programy této problematiky jsou Národní program snižování emisí České republiky a Národní alokační plán České republiky na roky 2005-2007. Národní alokační program transponoval směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/81/ES o národních emisních stropích pro některé znečišťující látky. Národní program snižování emisí České republiky je formulován jako strategický a koncepční dokument, což značí, že není závazný (Frízlová et al., 2007).

Regulace (řízení a usměrňování) dopravy je další možností jak snížit její nepříznivé účinky. Jedná se nejen o zákazy, omezení a nařízení, ale také o opatření vedoucí k zamezení tvorby kolon na silnicích, lepší návaznost spojů městské hromadné dopravy a další. Mezi regulační nástroje patří například: zpoplatnění vjezdu do centra města, zvýšení daní na pohonné hmoty nebo silniční daně. Další možností jsou zákazy, příkazy a omezení. Patří sem omezení vjezdu do určité zóny, snižování rychlosti, ale i emisní standardy pro nové automobily (Ehrlich, 2013).

3.12.2. PROBLEMATIKA HLUKU

Rostoucí automobilová doprava je hlavní příčinou tzv. mimopracovního hluku (75%). V Evropě je hlukem postižena asi ¼ obyvatel. Zasaženi jsou nejvíce obyvatelé velkých měst a obyvatelé obcí ležících v blízkosti hlavních silnic. Je odhadováno, že v okolí nejfrekventovanějších silnic, kde intenzita dopravy v průměru přesahuje 10 tis. vozidel denně, žije okolo 500 tis. obyvatel ČR. Ve velkých městech v ČR je nadlimitní hladině hluku vystaveno cca 10 % jejich obyvatel, v Praze se jedná o cca 120 tis. lidí. Nadměrnou hlučností v důsledku dopravy tak trpí téměř desetina všech obyvatel ČR. Život v hlučném prostředí je pro zdraví prokazatelně škodlivý. Hluk ruší některé činnosti a soustředění, brání klidnému spánku, způsobuje stres a může mít i zdravotní dopady. Dlouhodobý pobyt v prostředí, kde úroveň hluku přesahuje 65 dB, negativně ovlivňuje na oběhovou soustavu, centrální nervový a imunitní systém. Dle Nařízení vlády ze dne 24. srpna 2011 o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací jsou hygienické limity ekvivalentní hladiny akustického tlaku rovny 60 dB pro denní dobu a 50 dB pro celou noční dobu. Světová zdravotnická

organizace uvádí jako nejvhodnější míru hluku pro noční dobu 30 dB, hodnoty nad 55 dB již pokládá za nebezpečné pro zdravý spánek (Berglund, 1999).

OCHRANA PŘED HLUKEM VZNIKAJÍCÍM Z DOPRAVY

Ochrana před hlukem musí brát v úvahu potřebu obyvatel a ochranu klidného prostředí pro život, jinými slovy je nezbytné hledat rovnováhu mezi těmito faktory. Ochrana před nadměrným hlukem je v české legislativě upravena zákonem č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění. Snížení lze řešit technickým opatřením, regulací dopravy a plánováním. Pasivní technická opatření jsou různé protihlukové opatření, protihlukové úpravy fasád a oken budov v nejméně hlukem exponovaných místech. Aktivní technická opatření jsou například vhodné povrchové úpravy komunikací (Diefenbacher et al., 2007).

3.13. METODY SOCIOLOGICKÉHO VÝZKUMU

Sociologie obecně je společenskou vědou zkoumající sociální život jedince, celé společnosti či skupin. Rozlišujeme dvě metody sociologického výzkumu a to kvalitativní a kvantitativní. Kvantitativní výzkum je zaměřen na ověření předem stanovené hypotézy, oproti tomu kvalitativní výzkum nemá předem stanovenou hypotézu, ale snaží se zjistit co nejvíce faktů a vztahů, ze kterých může vyvodit závěry. Kvantitativní výzkum se používá, pokud výzkumník dokáže odhadnout podstatné proměnné pro řešený problém a prvořadá důležitost není kladena na potřebu porozumět lidem. Kvalitativní výzkum je naopak využíván při potřebě porozumět lidem, při zkoumání problému o kterém výzkumník nemá předběžnou znalost a nemůže tak vyslovit předběžné hypotézy. Fleková (2012) varuje před přílišným zobecněním výsledků sociologických výzkumů, jelikož výsledky jsou platné jen pro zkoumanou populaci v současné době a sociální situaci. Kvantitativním výzkumem jsou techniky dotazníku, rozhovoru.

3.13.1. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření je hromadné získávání údajů. Je to nejběžnější a nejfrekventovanější metoda výzkumu, založená na výpovědích osob (respondentů). Osobou zajišťující sběr dotazníků je tazatel, osoba vyplňující dotazník je respondent (Litschmannová, 2009).

Při sestavování dotazníků je nutné sledovat rozsah dotazníku a smysluplné řazení otázek. Je-li dotazník příliš dlouhý, může respondenta přestat dotazování bavit, nebo přes únavu nevěnuje dostatečnou pozornost otázkám (Surynek et al., 2001).

Kaneová (1985) uvádí, že první strana dotazníku by měla obsahovat údaje administrativního charakteru a úvod, který by měl respondenta zaujmout a přimět ho ke spolupráci. Při sestavování dotazníku bychom měli nejprve zařadit širší snadné otázky neosobní povahy. Ve střední části dotazníku se nachází méně zajímavé otázky, závěrečná část je určena pro citlivé nebo osobní otázky

otevřeného charakteru a zcela na závěr řadíme otázky typu „zeptej se a uteč“ (Jeřábek, 1992; Litschmannová, 2009). Dotazování může mít formu osobní, ale i neosobní.

Písemné dotazování je zprostředkováno pomocí dotazníku zaslaného či rozdávaného respondentům. Hlavní výhodou jsou nízké náklady, naopak nevýhodou je pak relativně nízká návratnost dotazníků. Návratnost je ovlivněna z velké části průvodním dopisem k dotazníku, ve kterém bychom měli motivovat respondenta k jeho vyplnění.

Dotazovací techniky dle Surynka et al. (2001):

1. Otázky musí být co nejjednodušší, jasné a srozumitelné, bez používání cizích slov.
2. Otázky nesmí navozovat předem odpověď. Musí zde být naprostá svoboda a volba odpovědi respondenta.
3. Pokud se jedná o škálové hodnocení, musí být k dispozici hodnocení na plné stupnici (přes pozitivní, neutrální až po negativní).
4. U každé otázky musí mít respondent pocit, že jsou důležité pro výzkum, jinak na ně nebude vážně odpovídat.
5. Dotazy týkající se skutečnosti, u kterých se respondent nebude obávat, že se ho odpověď nějak nepříjemně dotkne.

Základní druhy otázek:

- Uzavřené – mají předem stanovený výčet odpovědí. Tento výčet musí být velice kvalitně připraven, aby nenutil respondenta přiklonit se k odpovědi, která mu nemusí zcela vyhovovat. Uzavřené otázky jsou jednoduché pro respondenta a snadné pro zpracování.
- Otevřené – nenabízejí respondentovi žádnou variantu odpovědi. Dotazovaný tak dostává velkou svobodu k vyjádření, variabilita odpovědí je velmi široká a pro respondenta jsou otázky většinou velmi obtížné.
- Polootevřené – dávají nabídku předem daných odpovědí, a pakliže dojde k situaci, kdy z nich respondent nevybere, má navíc možnost doplnit svou odpověď individuální alternativou.
- Přímé – formulace přímých otázek je taková, že respondentovi dávají zřejmý smysl. Jsou dotazem na jednoduché a příjemné skutečnosti. Používají se na začátku rozhovoru a pomáhají překlenout problém s neochotou respondenta.
- Nepřímé – mající pro respondenta zjevný význam, ale skrývá se za ním význam další. Tyto otázky se používají v psychologických a sociálně psychologických výzkumech (Surynek et al., 2001).

Osobním dotazováním je v podstatě rozhovor dvou osob – tazatele a respondenta, kdy tazatel klade přesně stanovené otázky. Výhodou je možná motivace k odpovědím, může upřesnit význam jednotlivých otázek (Jeřábek, 1992).

3.13.2. OSOBNÍ ROZHOVOR

Každý výzkum veřejného mínění začíná konkrétním určením výzkumného problému a definováním cílů, kterých chce zpracovatel dosáhnout. Formulace problému a vymezení oblasti šetření patří mezi jednu z nejdůležitějších částí celého výzkumu. Na počátku výběru populace se ptáme, jaká cílová část obyvatelstva se má stát základním posuzovaným souborem.

Při přípravě scénáře dotazníku pro rozhovor je třeba pracovat nejen s cíli, ale také s tím, jak bude dotazování působit na respondenta. Většina respondentů pociťuje na začátku dotazování napětí, které je spojeno s nepříjemnými zkušenostmi s kladením otázek. Začátek rozhovoru proto musí být přirozený a nenásilný. Po úvodním seznámení respondenta s tématem rozhovoru a jeho smyslem následují jednoduché a zodpověditelné otázky, aby se rozptýlilo případné napětí. Rozhovor by měl být pro respondenta zajímavý, musí udržet jeho pozornost a ochotu odpovídat. Rozhovor ovlivňuje celá řada okolností, z nichž jen některé může výzkumník ovlivnit, jedná se například o věk, pohlaví, sociální postavení, způsob vystupování tazatele, jeho hlas, gesta, osobní charakteristiky a mnoho dalších. V zásadě však platí, že čím blíže je tazatel dotazovanému v sociálním postavení, věku a zájmech, tím má větší šanci v rozhovoru uspět (Fleková, 2012).

Pravidla úspěšného rozhovoru

1. Představení tazatele a uvedení skupiny, kterou prezentuje.
2. Tazatel stručně vyjádří, čeho se výzkum týká a jaký z toho pokud možno plyne význam pro respondenta.
3. Tazatel sdělí dotazovanému, jak a proč byl vybrán.
4. Tazatel ujistí respondenta, že jím uvedené údaje jsou důvěrné a nebude jej možno použít v souvislosti s jeho jménem, jeho jméno rovněž nebude nikde uvedeno (Fleková, 2012).

Obrázek č. 4: Umístění záměru

4. CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Městská část Praha 4, ve které se posuzovaný záměr nachází, je jednou z největších částí hlavního města České republiky a svou celkovou

výměrou 2 420 ha zahrnuje katastrální území obcí Michle, Podolí, Nusle, Braník, Krč, Hodkovičky a část obcí Lhotka a Záběhlice. Ze západu ji ohraničuje řeka Vltava ze severovýchodu pak tok Botiče. Na jihu je prostor ohraničen roklí Hodkovického potoka, hornokrčským výběžkem, Michelským lesem a komunikačním uzlem na pomezí s Prahou 11. Díky své výhodné poloze v bezprostřední blízkosti hlavních toků, bylo toto místo od pradávna vnímáno jako významná lokalita.

Během 2. poloviny 19. století začal v souvislosti s rozvojem pražských předměstí a okolních vsí mizet zemědělský ráz a na konci tohoto století začaly v těchto místech vyrůstat měšťanské vícepodlažní domy, s nájemními byty pro bohaté občany. V tomto regionu však začaly vznikat i dřevěné kolonie jako obydlí pro nejhudší. Plány první republiky byly veliké, bohužel vše přerušila válka, a tak mezi rodinnými domky zůstala velká spousta proluk (Ryska, 2014). Období protektorátu a druhé světové války znamenalo stagnaci všech odvětví a po únorových událostech roku 1948 došlo k reorganizaci správního uspořádání. Následující období způsobilo zánik mnoha částí historické zástavby a naopak přineslo výstavbu rozlehlých sídlišť, která významně narušila místní genius loci (Polák, 2014; Ryska, 2014).

V místě záměru, tedy v části Michle se nachází přibližně 1750 bytů a zhruba 3000 obyvatel. Bytové domy zde začaly vznikat mezi lety 1962-1966. Při její výstavbě byly použity principy jednoduchých řad a skupin objektů následujících sítí obslužných komunikací a místního terénu. Meziablokové prostory jsou využívány k parkování či k umístění zeleně. Celá zástavba je v současnosti handicapovaná bezprostředním vedením trasy severojižní magistrály. Nejvýznamnější dominantou jsou bezesporu věžové domy, koncipovány pro pohled z magistrály (Hexner, 2007).

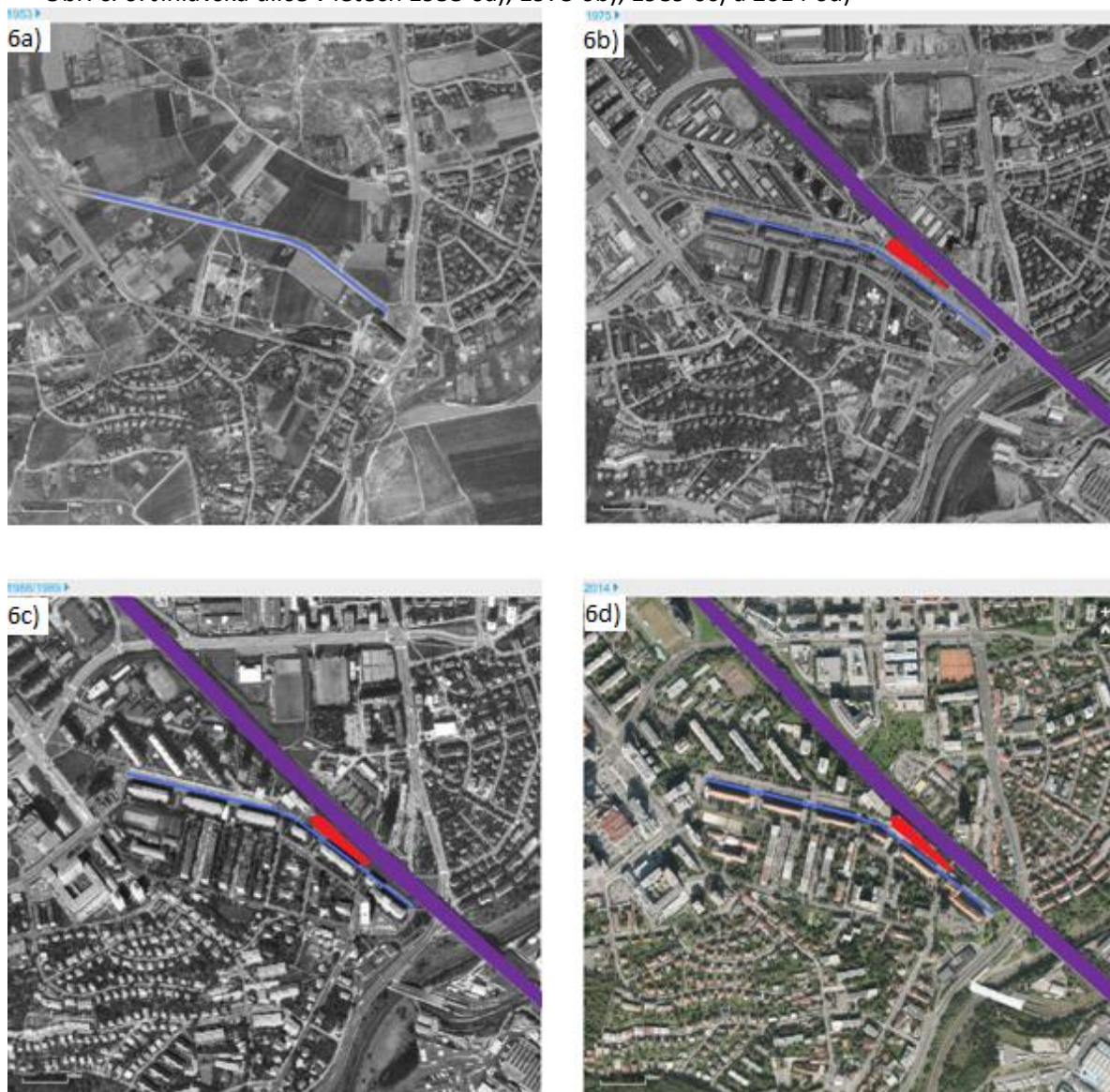
Předmětné pozemky zájmu se nachází mezi komunikacemi 5. května a Jihlavská. V ulici Jihlavská se nachází zástavba tvořená bytovými domy o šesti nadzemních podlažích. Na severozápadě jsou umístěny panelové bytové domy o osmi a čtrnácti podlažích. Místo je v docházkové vzdálenosti přibližně 100 m od stanice metra C Kačerov a je situováno na pozemcích p. č. 310/150, 161/1, 158, 153/2, 310/164 a části pozemku 3275/6. Původně se na daném území o velikosti 4 581 m² vyskytovala izolační zeleň s lipovou alejí čítající 126 vzrostlých stromů a 13 keřů. V roce 2004 se

změnilo funkční využití tohoto území na smíšené území pro polyfunkční výstavbu, s administrativou a garážemi.

Skupina obrázků s číslem 6 zachycují předmětnou Jihlavskou ulici a ulici 5. května v letech 1953, 1975, 1988-9, v porovnání s rokem 2014. Na obrázku 6a) je zobrazena Jihlavská ulice v roce 1953 jako významná spojnice tras určující charakter místa. Obrázek 6b) zaznamenává nově vzniklou komunikaci 5. května, která se svou charakteristikou stává hlavní dominantou místa. Červeně je zde odlišeno budoucí umístění záměru Administrativního centra Kačerov. Na obrázku 6c) je patrná neustále se zvyšující zastavěnost území a obrázek 6d) je zobrazením situace v roce 2014.

Komunikace 5. května je určena k obecnému užívání motorovými vozidly s kolísající intenzitou provozu, jež je obtížné předem odhadnout. V současnosti představuje páteř dopravní obslužnosti v Praze, spojující Nuselský most s Brněnskou ulicí a dále pokračuje jako dálnice D1.

Obr. č. 6: Jihlavská ulice v letech 1953 6a), 1975 6b), 1989 6c) a 2014 6d)

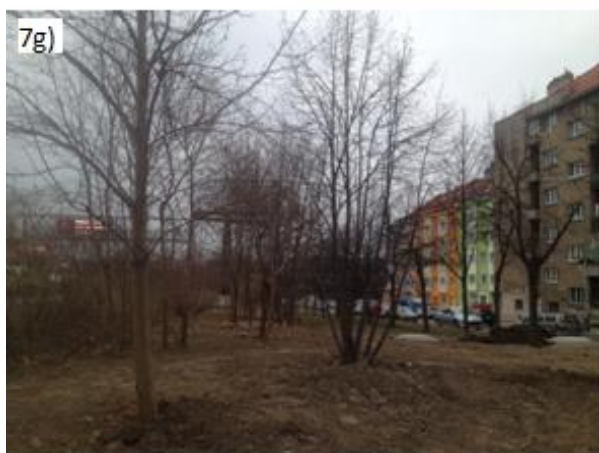
Zdroj: www.dveprahy.cz

Obr. č. 7a)-7c): Stav před realizací (Zdroj: dokumentace); Obr. č. 7b)-7d): Ulice Jihlavská před realizací (Zdroj: dokumentace)

Obr. č. 7e)-7g): Stav po realizaci, (Zdroj: vlastní); obr.č. 7f)-7h): Ulice Jihlavská po realizaci, (Zdroj: vlastní)

Obr. č. 8a)-8b): Vizualizace Administrativního centra Kačerov, (Zdroj: vlastní)

Obr. č. 9: Vizualizace Administrativního centra Kačеров, (Zdroj: Dokumentace).

THE GREENLINE KAČEROV

5. CHARAKTERISTIKA STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ PŘED REALIZACÍ ZÁMĚRU

Nejvýznamnějšími environmentálními dopady na stav životního prostředí v dotčeném území jsou bezesporu znečištění ovzduší a nadměrný hluk. Z akustické studie vyplynulo, že hladina akustického tlaku se pohybuje těsně pod hranicí hygienického limitu pro starou hlukovou zátěž, dle nařízení vlády č. 148/2006 Sb., o ochraně před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Stará hluková zátěž je popisována jako stav hlučnosti způsobený silniční či železniční dopravou, který nastal před rokem 2000. Tento speciální limit byl stanoven, aby především okolí hlavních silnic dosáhlo splnění hlukových limitů, neb zásadních stavebních úprav a s tím souvisejících nákladných investic. Stará hluková zátěž je stanovená na 70dB přes den a 60 dB přes noc. Naměřené hodnoty jsou uvedeny v tabulce číslo 1.

Tab. č. 1: Měření hluku v zájmové lokalitě před výstavbou

Popis budovy	Naměřené hodnoty (dB)
Jihlavská č. p. 520	DEN/NOC
	62,7 / 56,5

Zdroj: vlastní

Dle dlouhodobých charakteristik je průměrná roční teplota vzduchu 11 °C, průměrný roční úhrn srážek v roce 2007 činil 425,7 mm. Průměrné roční koncentrace oxidu uhličitého a poléťavého prachu v řešeném území se pohybují na hranici imisních limitů, případně je nepravdělně překračují. Znečištění ovzduší oxidem dusičitým nepřekračuje v místě stanovené roční limitní hodnoty, stejně tak jako hodnoty benzenu. Limity jsou překračovány pro hodnoty poléťavého prachu stanovené pro hodinový aritmetický průměr.

Zájmové území má městský charakter se silně antropogenně ovlivněnou krajinou. Dle portálu veřejné správy České republiky se v řešeném území nenachází žádné staré ekologické zátěže, za ekologickou zátěž zde lze považovat pouze zatížení hlukem a imisemi. Z fyto geografického členění ČR se území nalézá v Českém termofytiku ve fyto geografickém okrsku 10b Pražská kotlina a dle přirozené vegetace spadá území do společenstva biková anebo jedlová doubrava. Řešené území je silně antropogenně ovlivněné. V průzkumu území byly nalezeny druhy česnáček lékařský (*Alliaria officinalis*), jetel zvrhlý (*Trifolium hybridum*), křen selský (*Armoracia rusticana*), rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*), hluchavka (*Lamium sp.*), sedmikráska chudobka (*Bellis perennis*), smetanka lékařská (*Taraxacum officinale*). Na území se nacházelo 125 položek dřevin, z čehož 106 kusů dřevin stromového patra a 19 kusů porostů keřů. V dotčeném území se nenachází žádné zvláště chráněné druhy rostlin. V zájmovém území bylo zjištěno 78 druhů živočichů, z toho

63 druhů bezobratlých a 15 druhů obratlovců. Bylo zde zaznamenáno 5 druhů zvláště chráněných živočichů, mezi které patří střevlík prskavec (*Brachinus expoldens*), čmelák zemní (*Bombus terrestris*), čmelák rolní (*Bombus pascuorum*), čmelák skalní (*Bombus lapidarius*), vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*). Posuzovaný záměr splňuje funkční využití plochy dle platného územního plánu hl. m. Prahy (Ekola group, 2010).

5.1. CHARAKTERISTIKA A HODNOCENÍ VLIVŮ ZÁMĚRU NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Významnost vlivu záměru na veřejné zdraví a životní prostředí jsou posuzovány s důrazem na jednotlivé vlivy záměru, které jsou definovány v tabulce. č. 2), 2a), 2b), 2c).

Tab. č. 2: Stupnice míry vlivu a popis jejich významu

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Významný rušivý až likvidační vliv. Vylučuje schválení záměru obsahující takto vyhodnocená opatření.
-1	Mírně negativní vliv	Mírný negativní vliv, nevylučující schválení záměru. Je možné jej dále snížit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Záměr nemá žádný prokazatelný vliv.
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na posuzovanou složku životního prostředí.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na posuzovanou složku životního prostředí.
?	Vliv nelze hodnotit	Díky obecnosti zadání záměru (nebo jednotlivých úkolů) není možné hodnotit jeho vliv.

Zdroj: vlastní

Tab. č. 2a): Posouzení vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí

Vlivy záměru na:	Referenční stav:	Očekávané impakty:	Míra vlivu:
Obyvatelstvo, včetně sociálně ekonomických vlivů	Záměr AC Kačerov je situován v intravilánu městské části Praha 4.	Období výstavby:	
		Nové pracovní příležitosti	+2
		Vliv na veřejné zdraví	-1
		Vliv na akustickou situaci	-1
		Období provozu:	
		Nové pracovní příležitosti	+2
		Vliv na veřejné zdraví	-1
		Vliv na akustickou situaci	+2
		Zvýšení finanční náročnosti na parkování	0
		Vliv na psychiku	-1
Ovzduší a klima	Zhoršená kvalita ovzduší plynoucí z frekventované dopravy.	Období výstavby:	
		Vliv z provozování stavebních mechanismů (zemních prací a další)	-1
		Období provozu:	
		Vliv z většího přílivu aut do AC	-1
		Vliv na pohyb vzduchu	0

Zdroj: vlastní

Výstavba záměru je potencionálním zdrojem práce pro stavební, projekční a dopravní společností a to zejména ve fázi výstavby, ve fázi provozu budova nabídne nové pracovní místa v blízkosti centra hl. m. Prahy v dobré dostupnosti městské hromadné dopravy. Při hodnocení vlivu zátěže záměru na ovzduší je možné konstatovat, že i v případě předpokladu nejhorších modelových hodnot znečištění, nedojde v důsledku realizace Administrativního centra Kačerov k výraznému zvýšení rizik zdravotních účinků. Realizace výstavby sníží hlukové zatížení v ulici Jihlavská o cca 12 dB v denní i noční době. Hluk ze stavební činnosti bude při dodržení podmínek splňovat hygienický limit 65 dB. Při zadaných parametrech dopravní obslužnosti, nemůže významně ovlivnit emisní situaci v území.

Tab. č. 2b): Posouzení vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí

Vlivy záměru na:	Referenční stav:	Očekávané impakty:	Míra vlivu:
Povrchové a podzemní vody	Nová výstavba vyžaduje napojení na zdroj pitné vody. Napojení na kanalizaci. Změna zasakovacích podmínek v dotčeném území.	Období výstavby:	
		Vliv na napojení na stávající vodovodní síť, realizace přípojky vody	0
		Vliv na stávající kanalizaci a zatížení při odvodu dalších odpadních vod do systému.	0
		Období provozu:	
		Odvod dešťové vody do kanalizace	0
		Zásah do hladiny podzemních vod	0
		Vliv na odvod dešťových vod	0
Půda	Pozemky dotčené stavbou nejsou součástí ZPF ani PUPFL. Sejmутí 36 725 m ³ zeminy při výkopových pracích. Odstranění a odvoz výkopové zeminy.	Období výstavby:	
		Zábor zeleně	-1
		Období provozu:	
		Vlivy na horninové prostředí výstavby.	0
		Vliv na chráněná ložisková území.	0
Vliv na horninové a přírodní zdroje	Zásahy do horninového prostředí. Riziko radonu nebylo prokázáno. Nevyskytují se zde ložiska vyhrazených nerostů ani chráněná ložisková území.	Období výstavby:	
		Vlivy na horninové prostředí výstavby.	0
		Vliv na chráněná ložisková území.	0
		Období provozu:	
		Vlivy na horninové prostředí výstavby.	0
		Vliv na chráněná ložisková území.	0

Zdroj: vlastní

Záměr ovlivní hladinu podzemní vody, tu lze očekávat od hloubky cca 7 m pod terénem. Přítok podzemní vody do stavební jámy bude velice malý. Zatížení kanalizační sítě při výstavbě je nevýznamné. Záměr neleží v záplavovém území a nebude jím dotčeno pásmo hygienické ochrany vod. Výstavba objektu o 7 nadzemních podlaží změní topografie. Z hlediska problematiky půd nebude výstavba ani provoz záměru představovat riziko pro životní prostředí. V zájmovém území se nenacházejí ložiska vyhrazených nerostů ani chráněná ložisková území. Vliv lze označit za lokální a z hlediska ovlivnění životního prostředí nevýznamný. Radonový potenciál na pozemku je velice nízký. Problémem by mohl být případ korozního posouzení horninového prostředí, které vykazuje zvýšený až velmi vysoký stupeň agresivity podmíněný vysokou vodivostí skalního podkladu.

Tab. č. 2c): Posouzení vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí

Vlivy záměru na:	Referenční stav:	Očekávané impakty:	Míra vlivu:
Fauna, Flora a ekosystémy	Území není z floristického hlediska významné. Nedochozí zde k vývoji cenných ekosystémů.	Období výstavby:	
		Vliv zásahu do přirozeného ekosystému v prostředí.	-1
		Vliv na výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.	0
		Odstranění porostů na místě plánovaného záměru.	-1
		Období provozu:	
		Vliv na výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.	-1
		Vliv na prostor pro žití organismů.	-1
Krajina	Urbanistické území, hojně zastavěné, s malým podílem přirozených a přírodě blízkých společenstev. Výstavba moderní budovy v ochranném pásmu Pražské památkové rezervace. Narušení vizuálních vjemů.	Období výstavby:	
		Vliv na kulturní krajinu vzhledem k charakteru nové zástavby.	0
		Vlivy na vizuální zatížení prostoru.	-1
		Vliv na Pražskou památkovou rezervaci.	0
		Období provozu:	
		Vliv na kulturní krajinu vzhledem k charakteru nové zástavby.	-1
		Vlivy na vizuální zatížení prostoru.	-1
Vliv na Pražskou památkovou rezervaci.	0		

Zdroj: vlastní

Z botanického průzkumu vyplývá, že dotčené území není z floristického hlediska významné. Nebyly zde nalezeny žádné chráněné ani ohrožené druhy. Terénní průzkum neprokázal hnízda žádného chráněného druhu. V blízkém okolí záměru zůstane dostatek stanovišť, kam se budou moci veškeré stávající druhy během výstavby přemístit. K negativnímu zásahu do biotopu zvláště chráněných druhů nedojde. Navrhovaný záměr bude realizován v urbanizovaném území, definovaném jako zastavěná část měst. Plocha je ze všech stran obklopena zastavěnými plochami a nejedná se o území přirozené ani přírodě blízké, které by umožňovalo vývoj cenných ekosystémů. Administrativní centrum bude vhodně začleněno do území s ohledem na okolní zástavbu. V dotčené části města je typický vysoký stupeň urbanizace, proto by nová administrativní budova neměla výrazně narušit poměr krajinných složek. Z pohledu komunikace 5. května přispěje budova ke sjednocení stávající architektury, nacházející se právě podél této komunikace.

6. ZÁMĚR „ADMINISTRATIVNÍ CENTRUM KAČEROV“

Záměrem je výstavba a provoz administrativní budovy s podzemními garážemi, která má plnit funkci protihlukové bariéry ulice 5. května a tím eliminovat působení negativních vlivů související s dopravní zátěží této ulice. Administrativní budova má čtyři podzemní a sedm nadzemních podlaží. V prvním nadzemním podlaží bude umístěno stravovací zařízení pro zaměstnance centra. Nadzemní podlaží jsou určeny pro kancelářské plochy, sociální zázemí a technické místnosti objektu. Podzemní podlaží slouží jako parkovací stání a technické zázemí objektu. Nezbytnou součástí je i vjezdová a výjezdová rampa napojující Administrativní centrum Kačerov na ulici 5. května a Jihlavskou. Tvar půdorysného objektu je ovlivněn tvarem pozemků a jejich sklonem. Výška stavby koresponduje se stávající obytnou zástavbou v ulici Jihlavská, šířkové parametry komunikací a chodníků jsou nezměněny.

Navržený záměr spadá do kategorie II dle přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění a podléhá zjišťujícímu řízení. Konkrétně se jedná o sloupec B, pořadové číslo 10.6 „Skladové nebo obchodní komplexy včetně nákupních středisek, o celkové výměře nad 3000 m² zastavěné plochy, parkoviště nebo garáže s kapacitou nad 100 parkovacích stání v součtu pro celou stavbu“.

Ačkoliv se nejedná o záměr, mezinárodního či regionálního významu, způsobil řadu kontroverzí v průběhu procesu EIA. Ze zpracovaného posudku jednoznačně vyplývá, že záměr ovlivní jen nevýznamně rostliny, ovzduší a hlukovou situaci a tedy i veřejné zdraví včetně přijatelného ovlivnění faktorů pohody. Významnou roli v celém procesu sehráli zejména občanská sdružení zastupující místní obyvatele. Dle těchto občanských uskupení způsobí záměr další příval aut do území, které je již tak zavaleno parkujícími auty. Veřejnost se několikrát vyslovila, formou petic a nesouhlasných vyjádření, proti realizaci záměru, vzhledem k stávajícímu nadlimitnímu zatížení území, především s ohledem na imisní a hlukovou zátěž území, vyvolanou dopravou v ulici 5. května. Trnem v oku místní komunity bylo vykáčení zeleně, v místě plánovaného záměru, která způsobila velké nepokoje a protestní akce.

Hluk byl v místě řešen již od roku 2007, kdy zástupci obyvatel prostřednictvím aktivního občanského sdružení „Občané postižení Severojižní magistrálou“, požadovali od zastupitelů města snížení hluku na zákonem stanovené limity. Byla podána žaloba k Městskému soudu a posléze i k Nejvyššímu soudu, u kterých uspěli a městu bylo uloženo snížit hluk z ulice 5. května na 60 dB přes den a 50 dB v noci. Žaloba byla řešena roku 2012 Ústavním soudem, který svým usnesením zrušil rozhodnutí nižších instancí, s vysvětlením, že obtěžování hlukem nebylo nad míru přirozenou poměrům, které zde individuálně existují.

Celý záměr se pro obyčejného pozorovatele jeví velice rozporuplným. Na jedné straně je záměr investora postavit budovu s certifikací Leed, zaručující splnění všech pilířů udržitelné výstavby

a plnící protihlukové opatření. Na straně druhé vidíme velký odpor místní komunity k výstavbě administrativního centra, vedoucí k prohlubování nespokojenosti s procesem EIA, který bývá v této souvislosti vnímán jako proces zmanipulovaný.

7. METODIKA

Pro post-projektové posuzování jsem vybrala záměr takový, který by byl vhodný pro stanovení a vyhodnocení změn a uskutečnění navrhovaných opatření stanovených ve stanovisku EIA. Požadavky jsem kladla zejména na záměry, u kterých bylo vydané stanovisko a které jsou již ve fázi provozu. K tomu mi posloužil Informační systém EIA, dostupný online. V prvním kroku celého posuzování bylo detailní prostudování všech dostupných dokumentů, které vznikly v souvislosti na plánované realizaci záměru a při posuzování vlivu na životní prostředí. Dalším krokem byla důkladná rekognoskace předmětné lokality a pořízení fotodokumentace. Informace o stavu území před realizací záměru byly získány z oznámení a dokumentace přičemž byly doplněny detailem získaným z rozhovorů s místní komunitou prostřednictvím rozhovorů s místní komunitou. Součástí sběru dat byl rozhovor s investorem záměru, který poskytl patřičnou stavební dokumentaci.

Mezi hlavní posuzovaná kritéria bylo stanoveno obecné zhodnocení procesu EIA, vyhodnocení celkového zapojení všech účastníků do procesu EIA, současné hlukové zátěže v předmětném místě, začlenění podmínek a opatření uvedených ve stanovisku do územního rozhodnutí a stavebního povolení. Vyhodnocení přijetí principů dobré praxe do procesu posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví záměru Administrativní centrum Kačerov.

Kritéria byla zvolena na základě možností ověření dat v terénu a dostupnosti dat z dokumentů. Metoda dotazníkového šetření byla zvolena jako podpůrný nástroj pro následnou interpretaci dopadů a pro její rychlé a ekonomicky relativně nenáročné shromažďování dat. Zájmovou skupinou respondentů byli obyvatelé Jihlavské ulice, kteří žijí v bezprostředním okolí posuzovaného záměru. Hlavními výzkumnými otázkami bylo zjištění, zda byli občané aktivní v procesu posuzování, jaký měli pohled na místo, ve kterém žijí před výstavbou záměru a po výstavbě? Šetření probíhalo dvojím způsobem. A to formou osobního dotazování a formou písemného dotazování. Osobní dotazování probíhalo v ulici Jihlavská a jejím přilehlém okolí. Dotazování byli všichni kolemjdoucí. Dotazování probíhalo jednotlivě během tří dnů. Dvou pracovních a jednoho víkendového dne. Čas dotazování byl volen v rozmezí od 09:00 – 11:00 a 13:00 – 18:00 hodin v pracovních dnech a v čase od 10:00 – 18:00 o víkendu. Cílem bylo pokrytí co největší škály budoucích respondentů. Písemné dotazování probíhalo vhozením dotazníků do schránek s informací umístěnou na vchodových dveřích obytných budov, která nájemníky informovala o probíhající dotazníkovém šetření a o možnosti vhození vyplněných dotazníků do připravených boxů umístěných ve společenských prostorech budov. Dotazníky byly umístěny do 5ti bytových jednotek. Celkem

takto došlo k distribuci 115 dotazníků. Dotazník byl rozdělen do třech částí, orientovaných na zjištění základních informací o respondentovi, o jeho vztahu k danému místu a o zhodnocení procesu EIA týkajícího se výstavby Administrativního centra Kačerov. Dotazník se sestával z celkem osmnácti otázek, tvořených z otevřených, uzavřených a polootevřených otázek. Otázky byly sestaveny na základě předem stanoveného výzkumného problému. Ve výsledcích jsou graficky zpracovány pouze některé otázky, které z hlediska výzkumu považují za klíčové. Ostatní jsou k nalezení v příloze práce. Současně s dotazníkovým šetřením v místě probíhalo několik strukturovaných rozhovorů s obyvateli. Celkem se rozhovoru zúčastnilo pět obyvatelů bytového domu, přilehlého na ulici Jihlavská.

Z hlediska hlukové zátěže je nejvíce konfliktní silnice 5. května. V rámci procesu EIA byla vypracována hluková studie. Pro porovnání hlukové zátěže byly vybrány některé proměnné a bylo stanoveno, do jaké míry je predikce přesná pro rok 2015. Bylo vybráno celkem 6 lokalit v blízkosti bytových jednotek v ulici Jihlavská za účelem stanovení míry hlukové hladiny, v různých časových úsecích. Měření probíhala ve všední dny vždy ráno v čase od 08:00 – 09:00, odpoledne v čase 17:00 – 19:00 a v nočních hodinách od 22:00 – 23:00. Víkendové měření probíhalo v neděli v 18:00. Tyto časy jsou považovány za nejvíce automobilově a tedy i hlukově zatížené. Dle TSK hl. m. Prahy (2013) se v denním období odehrává převažující část všech dopravních pohybů. V čase od 06:00 – 22:00 hodin činí cca 92%. Po 18:00 hodině pak začínají dopravní výkony klesat až do půlnoci. Ranní špičkou je 08:00 – 09:00 hodina, odpolední doprava pak dosahuje vrcholu v čase od 16:00 – 18:00. Pro stanovení výsledných porovnatelných hodnot byly použity výsledky z hlukové studie, které stanovily hodnoty na celkem šedesáti osmi místech v roce 2010. Měření bylo prováděno pomocí hlukoměru TECPEL DSL – 332. Výsledné hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

V další části byly vybrány opatření a podmínky, které byly vzneseny ve stanovisku EIA. Podmínky bylo nutné dodržovat nejen ve fázi výstavby, ale také při jejím uvedení do provozu. V této části bylo zkoumáno, zda provozovatel záměru dodržel a splnil veškerá stanovená opatření a podmínky. Ověřování probíhalo prostřednictvím strukturovaných rozhovorů s občany a investorem. Výsledné hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 5. Dále bylo posuzováno, do jaké míry byly podmínky uvedené ve stanovisku začleněny do územního rozhodnutí a stavebního povolení a zkoumání souladu této dokumentace. Z tohoto důvodu bylo potřeba zajistit příslušnou dokumentaci, která byla poskytnuta investorem záměru.

V závěrečné fázi bylo hodnoceno, nakolik byly principy dobré praxe, uvedené v odborné literatuře přijaty do celého procesu posuzování vlivu záměru na životní prostředí a veřejné zdraví. Bylo vybráno celkem 11 principů, jejichž užití při v procesu bylo posouzeno formou matice logického rámce.

Veškeré obrázky a tabulky uvedené v kapitole výsledky jsou vlastního zpracování.

8. VÝSLEDKY

8.1. POSOUZENÍ PROCESU EIA

Oznámení o záměru bylo zveřejněno na úřední desce příslušného úřadu dne 22. 6. 2010, soustavně byl vyloučen vliv záměru na integritu a celistvost soustavy lokalit Natura 2000. Dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, byl záměr postoupen zjišťovacímu řízení. K předloženému oznámení se v průběhu zjišťovacího řízení vyjádřili dotčené územně samosprávné celky (Hlavní město Praha, Městská část Praha 4), dotčené správní úřady (Hygienická stanice hlavního města Prahy, pobočka Praha – jih, Česká inspekce životního prostředí, Odbor ochrany životního prostředí Magistrátu hlavního města Prahy) a dotčená veřejnost (Občanské sdružení Občané postižení Severojižní magistrálou, Dvojdům Jihlavská 509/48, Společenství vlastníků jednotek, Michle č. 518,0519,520,523, Společenství vlastníků jednotek Bítovská 1228, Bytové družstvo Pod Dálnicí 12812 a Občanské sdružení Zelená alternativa). Na základě zjišťovacího řízení bylo vydáno rozhodnutí o posouzení vlivů záměru na životní prostředí. Při posuzování tedy proběhly všechny zákonem stanovené fáze procesu EIA, na jehož konci bylo vydáno stanovisko k záměru.

Záměr byl předložen z hlediska technického řešení, umístění, architektonicko-stavební koncepce v jedné variantě. Z hlediska vlivu na přirozenou ventilaci území, akustiku a znečištění ovzduší byl záměr předložen v několika variantách (tj. záměr bez plánované ochranné bariéry na ulici 5. května a s ní). Byla posuzována i varianta bez výstavby záměru. Dne 2. 5. 2011 bylo vydáno souhlasné stanovisko k záměru.

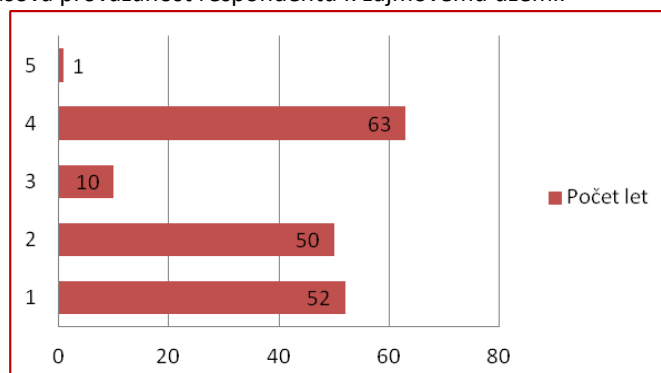
8.2. HODNOCENÍ ZAPOJENÍ OBČANŮ DO PROCESU

8.2.1. VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ S OBČANY

Celkově se rozhovoru zúčastnili čtyři ženy a jeden muž trvale žijící v bytové jednotce s č.p., 518-523.

1. Jak dlouho žijete v této ulici?

Obr. č. 10: Časová provázanost respondentů k zájmovému území.

2. Účastnil/a jste se aktivně procesu povolování nové výstavby Administrativního centra Kačerov?

Komentář: Všichni respondenti uvedli, že se aktivně procesu nezúčastnili, jeden z nich uvedl důvod nepřítomnosti v době schvalování a jeden v místě v té době nežil. Tři z nich uvedli, že podepsali petici proti kácení stromů v místě dnešní výstavby. Dva dotazovaní uvedli, že se v okolí v době před výstavbou objevily informační letáky o plánované výstavbě.

3. Jak vnímáte hluk v okolí po výstavbě?

Komentář: Kromě jednoho respondenta všichni uvedli, že se hladina hluku v okolí významně snížila. Všichni potvrdili, že stavba slouží jako funkční protihluková bariéra. Jeden respondent se zmínil o výměně oken za plastová, ke které došlo před výstavbou záměru a hluk se tak snížil na minimum již v té době. Jeden z oslovených pak uvedl, že je hluk pořád stále velký.

4. Jak vnímáte míru oslunění?

Komentář: Tři z dotázaných uvedli, že se míra oslunění nezměnila. Jeden respondent uvedl, že se oslunění zhoršilo významně a jeden naopak uvedl, že se oslunění zlepšilo díky povrchu fasády, který odráží sluneční světlo do místností.

5. Jak novou výstavbu hodnotí Vaši známí či sousedé?

Komentář: Všichni dotázaní uvedli, že jejich okolí vnímá stavbu jako negativní prvek a dále uvádí, že je stavba předmětem mnoha debat.

6. Co je pro Vás v případě nové výstavby nejpálčivější?

Komentář: Dotázaní došli ke společnému konsenzu a jako největší problém uvádějí vykácení stromů, které někteří z nich před 20-25 lety zasadili. Všichni uvádějí, že pohled z okna do parku považovali za kladný prvek, oproti výhledu na administrativní budovu. Všichni rovněž uvedli, že nová výstavba se architektonicky do okolí nehodí.

7. Vyskytovali se v parku před výstavbou nepřizpůsobiví občané, jak uvádí zpracovatel dokumentace?

Komentář: Všichni respondenti se shodli, že v parku se žádný nepořádek nevyskytoval. Nikdo z dotázaných zde ani nezaznamenal výskyt bezdomovců či nepřizpůsobivých občanů.

8. Povolil/a byste tedy výstavbu?

Komentář: I zde došli dotázaní ke společnému konsenzu a tedy, že by stavbu nepovolili.

8.2.2. VYHODNOCENÍ PÍSEMNÝCH DOTAZNÍKŮ

V průzkumu bylo rozdáno celkem 115 dotazníků. Z tohoto celkového množství se vrátilo 31.

Obr. č. 11: Zastoupení pohlaví respondentů

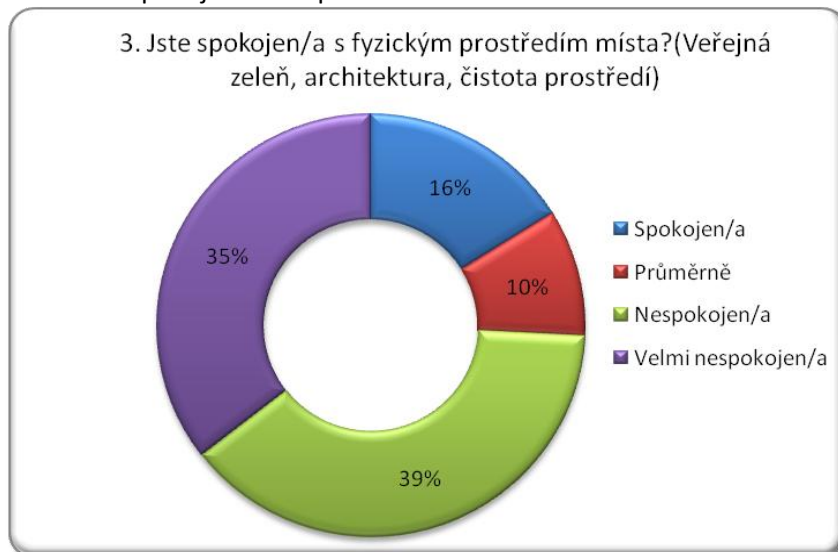

Obr. č. 12: Časová provázanost respondentů k zájmovému území

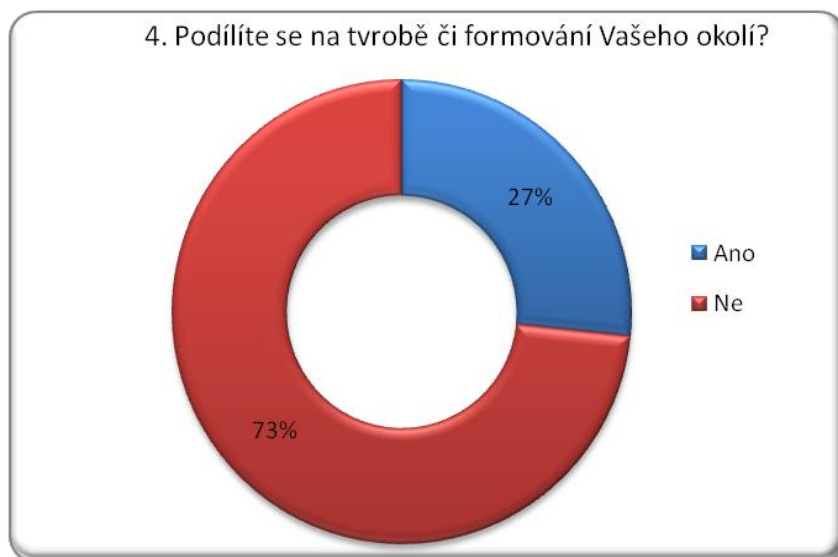

Komentář: Z dotazování vyplývá, že větší zájem o zapojení se do průzkumu měly ženy, kterých se zapojilo 26, oproti tomu mužů se zapojilo pouze 5. Z toho nejvíce respondentů (16) žije v zájmovém území více než 31 let. Druhou nejzastoupenější skupinou (8) byli lidé žijící v ulici nejméně 11 let. To je pro průzkum velice podstatné, jelikož to dokazuje že naprostá většina respondentů žila v ještě před výstavbou Administrativního centra a mohla tak podat informace o stavu území před výstavbou a po výstavbě.

Obr. č. 13: Spokojenost respondentů s místem

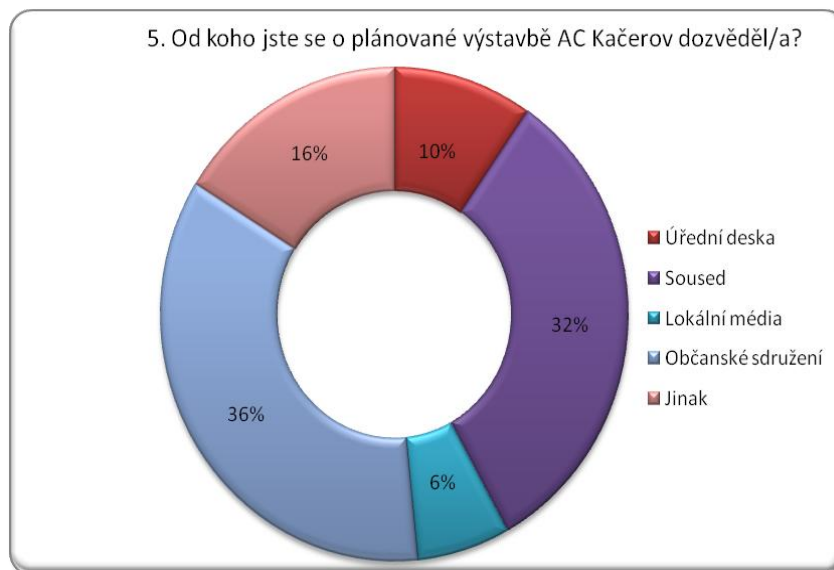

Obr. č. 14: Vůle respondentů participovat.

Komentář: Z celkového počtu 23 respondentů uvedlo, že v současné době jsou velmi nespokojeni nebo nespokojeni s prostředím místa ve kterém žijí. Několik respondentů uvedlo k otázce i přesné důvody nespokojenosti. Mezi nejčastější z nich byl uveden nedostatek veřejné zeleně, nedostatek parkovacích stání, hlukové zatížení místa a nedostatečně čisté prostředí. Ačkoliv jsou respondenti nespokojeni s místem bydliště, většina dotazovaných (22) odpověděla, že se nepodílí na tvorbě veřejného prostoru.

Obr. č. 15: Zdroj informací o výstavbě

Obr. č. 16: Vůle participovat na ÚP

Komentář: Z celkového počtu 11 dotazovaných uvedlo, že se o plánované výstavbě dozvěděli díky aktivitám místního občanského sdružení, 10 z nich se o výstavbě dozvědělo od svého souseda, 2 respondenti k možnosti „jiné“ uvedli nápis na stavebním plotu, 1 respondent uvedl, že se přistěhovali až v počátcích výstavby. 1 respondent také k otázce doplnil, že se o záměru dozvěděl z internetového zdroje, avšak až po vykácení zeleně. Jiný z dotazovaných uvedl: „Až když nám to začali stavět před domem“. Z celkového počtu dotázaných se poměrně velké množství (6) účastnilo projednávání územního plánu.

Obr. č. 17: Dopad výstavby

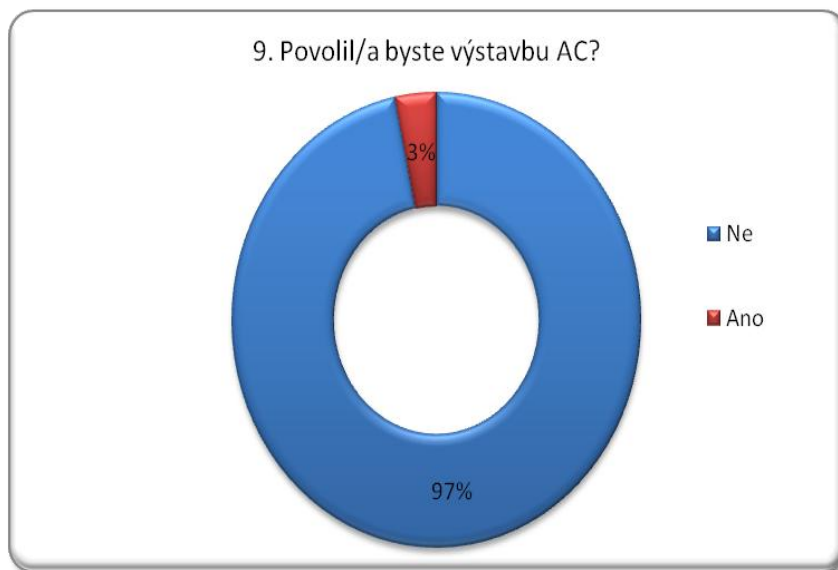

Obr. č. 18: Zhodnocení míry vlivu výstavby

Komentář: Převažující většina respondentů (29) uvedla, že výstavba AC Kačerov výrazně narušila kvalitu jejich života. Někteří respondenti odpověď ANO, zvýrazňovali symboly vykřičníků, či uváděla dodatečná slova jako „výrazně, velmi“. Jiní k otázce doplnili, že největší narušení spatřují v zamezení výhledu. Naprostá většina respondentů (26) uvedla, že výstavba AC Kačerov zcela mění charakter místa. Zbýlých 5 respondentů hodnotí výstavbu jako silně zasahující do jejich okolí. Převažující většina respondentů (29) uvedla, že výstavba AC Kačerov výrazně narušila kvalitu jejich života. Naprostá většina respondentů (26) uvedla, že výstavba AC Kačerov zcela mění charakter místa. Zbýlých 5 respondentů hodnotí výstavbu jako silně zasahující do jejich okolí.

Obr. č. 19: Celkové zhodnocení výstavby

Komentář: Naprostá většina (30) respondentů uvedla, že by stavbu nikdy nepovolili.

Jeden z dotázaných by stavbu povolil, ale pouze s podmínkou rozšíření ulice jihlavská a zachování zeleně.

8.2.3. VYHODNOCENÍ PÍSEMNÝCH DOTAZNÍKŮ – OTEVŘENÉ OTÁZKY

Jaká jsou dle Vašeho názoru pozitiva a negativa Administrativního centra Kačerov?

Pozitiva

Většina respondentů (22) uvedla, že nespátřují žádná pozitiva výstavby AC Kačerov, 8 z nich vnímá jako hlavní pozitivum v odhlučnění z magistrály a jeden nové pracovní příležitosti, které stavba poskytne.

Negativa

Negativa byla oproti pozitivům velice četná a obsahově rozdílná, z tohoto důvodu byla rozdělena do několika tematických skupin:

- Zeleň – K odstranění zeleně v místě stávajícího administrativního centra se vyjádřilo velice negativně 15 respondentů. Někteří z nich uvedli jako související problém ztrátu ptactva, které se zde v minulosti shromažďovalo.
- Architektonické a urbanistické hledisko – Mezi nejčastější problémy jsou udávány nadměrná stávající zástavba a její další zahuštění. Zúžení prostoru a přílišná blízkost administrativního centra, která vede k pocitům stísněnosti. S tím souvisí i narušení soukromí a intimity obyvatel, jelikož je z Administrativního centra dobrý výhled do oken bytového domu. Dle respondentů je budova svým rozměrem, charakterem a rovněž

z vizuálního hlediska zcela nezapadající do kontextu místa. Respondenti dále uvedli problém výhledu ze svých bytů, kdy došlo ke ztrátě výhledu do okolí. Hojně se také objevoval názor, že administrativních budov, u kterých není kapacita zcela naplněna je v okolí velké množství.

- Doprava v klidu - 23 respondentů uvedlo zhoršení podmínek parkování. Většina z nich spatřuje změnu v horší průjezdnosti Jihlavskou ulicí, zvýšení počtu aut a s tím související větší ruch v ulici a zhoršení podmínek pro parkování.
- Problémy související s výstavbou – Jako největší problémy během výstavby byl uváděn významný hluk a to i ve večerních hodinách včetně víkendů a svátků (celkem 12 respondentů). Dále to byla zvýšená prašnost a zvýšení smogové zátěže.
- Osvětlení – 10 respondentů uvedlo, zhoršení oslunění svých bytů z důvodu velké blízkosti budovy. Dalším problémem jsou uváděny vrhající odrazy z fasády do oken okolních bytů.
- Pocitové problémy – Nejčastěji uváděnými problémy jsou: velká nedůvěra v úředníky a s tím související pocity arogance ze strany úřadu městské části Prahy 4, samotná přítomnost stavby, způsob prosazení stavby jako zdroj stresu a negativních emocí, ztráta klidové zóny, stres, depresivní působení stavby na občany.

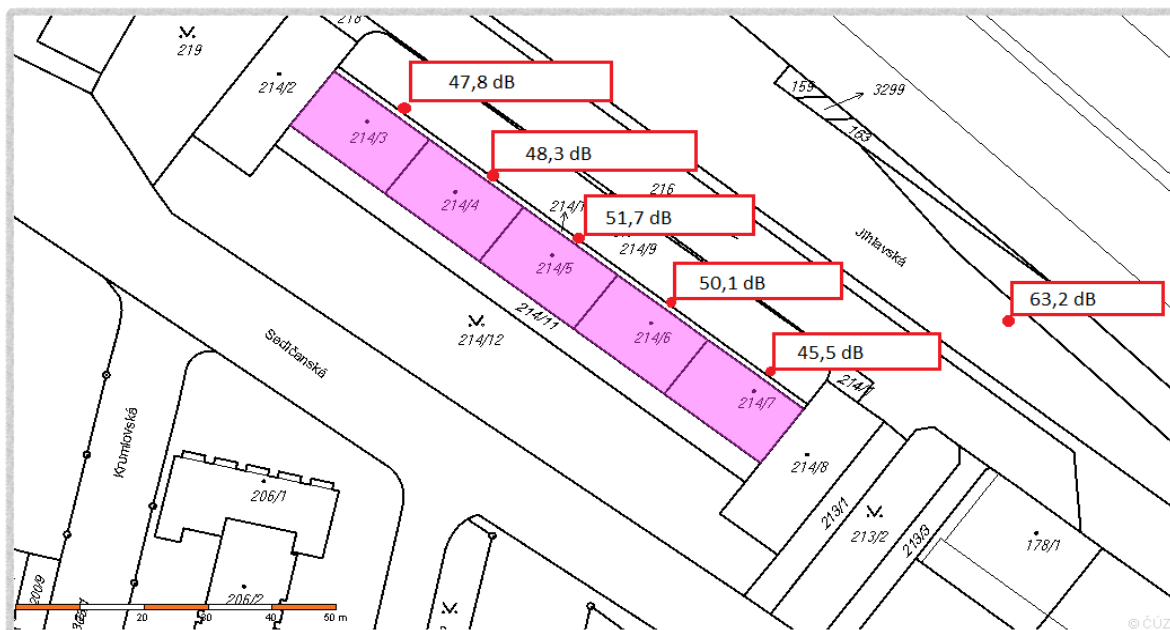
Změnil se v průběhu výstavby a provozu centra Váš názor na jeho dopady na životní prostředí?

Odpověď na tuto otázku byla jednoznačná. Všichni respondenti (31) uvedli, že výstavba nezměnila jejich názor pro tuto chvíli.

8.3. HODNOCENÍ HLUKOVÉ ZÁTĚŽE

Nejvýznamnějším zdrojem hluku v místě je silnice 5. Května. Tabulka č. 3 uvádí hodnoty akustického tlaku pro rok 2010, v době před výstavbou Administrativního centra. Naměřené hodnoty se pohybují mírně nad hygienickým limitem 60 dB pro denní dobu a 50 dB pro noční dobu. Výhledová studie pro rok 2014 za předpokladu, že dojde k výstavbě záměru, se pohybuje pod hladinou hygienického limitu (tabulka č. 4). Pouze u domovního vchodu s číslem popisným 518 je limitní hodnota mírně překročena v denních i nočních hodinách. Údaje vychází z měření uvedené v příloze dokumentace záměru. Poslední sloupec tabulky odpovídá měření, které se uskutečnilo v březnu 2015, naměřené hodnoty jsou významně podlimitní. Obrázek č. 20 zobrazuje místa měření hlukové zátěže.

Obr. č. 20: Místa vlastního měření hlukové zátěže

Zdroj: vlastní

Tab. č. 3: Hodnoty akustického tlaku, měřené v zájmovém místě

č.p.	Funkce budovy dle katastru nemovitostí	Stav bez realizace záměru 2010	Stav s realizací záměru 2014 (predikce - dB)	Naměřené hodnoty (2015)
		DEN/NOC	DEN/NOC	DEN/NOC
518	Bytový dům	51,9/44,2	63/56,2	42,3/39,3
519	Bytový dům	63,4/56,6	52,7/45,1	40,1/38,9
520	Bytový dům	63,9/57	54,1/46,8	51,7/37,6
521	Bytový dům	64,3/57,4	56,6/49,5	42,8/38,7
523	Bytový dům	64,6/57,8	58,8/51,8	41,4/39,5

Zdroj: vlastní

Tab. č. 4: Průměrné a nejvyšší naměřené hodnoty v ulici Jihlavská

č.p.	Funkce budovy dle katastru nemovitostí	Měřený zdroj hluku	Průměrná naměřená hodnota (dB)	Nejvyšší naměřená hodnota (dB)
518	Bytový dům	Hluk ze silniční dopravy	43,2	47,8
519	Bytový dům	Hluk ze silniční dopravy	42,3	48,3
520	Bytový dům	Hluk ze silniční dopravy	44,6	51,7
521	Bytový dům	Hluk ze silniční dopravy	44,0	50,1
523	Bytový dům	Hluk ze silniční dopravy	41,9	45,5
520/1	Dálnice (5. května)	Hluk ze silniční dopravy	62,1	63,2

Zdroj: vlastní

8.4. VYHODNOCENÍ ZAŘAZENÍ PODMÍNEK STANOVISKA DO STAVEBNÍHO A ÚZEMNÍHO ŘÍZENÍ A PO PROVOZU ZÁMĚRU

Možné negativní vlivy na životní prostředí, vyvolané záměrem byly posouzeny ze všech podstatných hledisek. Proces EIA proběhl v souladu se zákonným ustanovením a jednotlivé studie byly zpracovány detailně a srozumitelně. V procesu se vyjádřilo několik občanských sdružení, které vyjádřili řadu připomínek ať již formou písemných připomínek, či aktivním dotazováním na konaném veřejném projednání. Souhlasné stanovisko tak bylo vydáno s velkou řadou připomínek, které musí být zohledněny v dalším procesu povolovacích řízení o stavbě a jejím následném provozu. V tabulce č. 5 jsou přehledně uvedeny veškeré připomínky a opatření, které příslušný úřad vyjádřil ve vydaném stanovisku. V této části práce se bude vyhodnocovat, zda a do jaké míry jsou veškerá opatření a podmínky investorem splňovány. Podmínky stanoviska začleněné do územního rozhodnutí jsou podbarveny modře, podmínky stanoviska začleněné do stavebního povolení jsou podbarveny růžovou barvou.

Pro územní rozhodnutí a stavební povolení (fáze přípravy):

Tabulka č. 5: Podmínky stanoviska začleněné do povolovacích řízení

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
Při kompenzační výsadbě využít geograficky původní druhy dřevin s orientací na zapěstované dřeviny.	Návrh podstatné části výsadeb a podrobný výkres stavby s přesným umístěním všech stávajících dřevin, reálnou velikostí jejich korun, rozlišením kácených/nekácených dřevin a podrobný popis opatření k ochraně ponechaných dřevin při konkrétní stavbě.	Kompenzační výsadba nebyla dle investora přijata městskou částí Prahy 4.
Doplnit realizaci zeleně na konstrukci záměru.	Nebylo začleněno	Nelze posoudit. V prvním čtvrtletí roku 2015 se na konstrukci záměru žádná zezeň nenachází.
Zajistit na vhodné ploše květnatou louku i po výstavbě, v době provozu.	Nebylo začleněno	V těsné blízkosti dotčeného záměru se nachází drobné prvky zeleně s původními dřevinami, která bude dle investora zachována.
Řešit severní fasádu objektu tak, aby byl odraz hluku směrem k zástavbě omezen na nejnižší možnou míru.	Stavba bude plnit funkci protihlukové bariéry, svou vlastní hmotou, a to na pozemcích spadajících do vlastnictví investora.	V porovnání výsledků z hlukového měření a porovnání s hlukovou studií z minulých let, bylo zjištěno, že hmota budovy má funkci protihlukové bariéry a je schopna účinně omezovat zatížení.
Návrh protihlukových opatření, k zajištění dalšího snížení hluku ve venkovním chráněném prostoru staveb.	Do projektové dokumentace budou zpracovány a budou splněny požadavky Hygienické stanice hl. m. Prahy: Předložení revize opatření proti navýšení hluku z dopravy u stávajících chráněných objektů.	V současné fázi nelze zhodnotit.
Doprava z/do objektu z/do ulice Jihlavská tvořila pouze 10%. Z/do ulice 5. května to pak bude 90% z celkové dopravy vyvolané provozem centra.	Účinné opatření proti zneužití průjezdnosti hromadnou garáží v úrovni 1. PP v případě nežádoucího nárůstu dopravní intenzity v ul. Jihlavská, a v zájmu trvalého rozdělení kapacity dopravního připojení podle přijatého schéma 90% (třída 5. května) a 10% (ul. Jihlavská).	Nelze zhodnotit ve fázi výstavby.
Odvětrávání podzemních garáží a náhradního zdroje elektrické energie řešit vyvedením výduchů nad střechou objektu.	Nebylo začleněno	Definovaná podmínka by měla být součástí projektové dokumentace.
Zásobování teplem řešit napojením na Pražskou teplotářenskou soustavu.	Nebylo začleněno	Dle informací investora je teplo řešeno napojením na Pražskou plynářenskou soustavu.

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
Zvýšit retenci srážkových vod a jejich využití k zálivce zeleně.	Nebylo začleněno	Velmi obecně formulovaná podmínka. Dle platné Vodohospodářské koncepce Ministerstva zemědělství do roku 2015 by veškeré atmosférické srážky měly být přednostně likvidovány v místě jejich spadu. Součástí dokumentace musela být i bilance „odpadní vody dešťové“. Podmínka „Zvýšit retenci srážkových vod a jejich využití k zálivce zeleně“ by měla mít kvantitativní konsekvence v závislosti na predikovaném množství „odpadní vody dešťové“.
Možnost využití přízemí objektu při ulici Jihlavská jako prodejny či služby pro veřejnost.	Nebylo začleněno	Možnosti využití staveb jsou přednostně řešeny v platné územně plánovací dokumentaci. V rámci EIA procedury byl místně příslušný stavební úřad žádán o vyjádření, zdali je záměr v souladu s platným ÚP. Metodicky se nelze ztotožnit s obsahem podmínky, že by výstupem procedury EIA měla být regulace obchodního využití objektu.
Napojení vjezdu a výjezdu objektu centra na ulici 5. Května, tak aby neznemožnilo uvažované budoucí zakrytí či zahloubení ulice.	Nebylo začleněno	Na základě výstupů vlastního šetření, lze deklarovat dodržení definované podmínky, což bylo následně potvrzeno i investorem.
Stanovení kompenzační výsadby v dohodě s ÚMČ Praha 4.	Návrh podstatné části výsadeb a podrobný výkres stavby s přesným umístěním všech stávajících dřevin, reálnou velikostí jejich korun, rozlišením kácených/nekácených dřevin a podrobný popis opatření k ochraně ponechaných dřevin při konkrétní stavbě.	Kompenzační výsadba nebyla dle investora přijata městskou částí Prahy 4.
Zajistit zpracování podrobné akustické studie ze stavební činnosti s orientací na konkrétní technická opatření a organizační opatření.	Předložení podrobného vyhodnocení hluku ze stavební činnosti včetně účinných protihlukových opatření k dodržení hygienických limitů hluku ze stavební činnosti.	Pokud je definována podmínka vztahující se k realizaci akustické studie ve fázi výstavby, měl by být určen i subjekt, který by plnění této podmínky následně auditoval, a to i se zaměřením na funkčnost konkrétních technických a organizačních opatření.

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
Revize opatření proti navýšení hluku z dopravy u stávajících chráněných objektů.	Podrobné vyhodnocení hluku ze stavební činnosti, kterým bude doloženo dodržení hygienických limitů ve venkovním a vnitřním chráněném prostoru staveb.	Pokud je definována podmínka vztahující se k realizaci akustické studie ve fázi výstavby, měl by být určen i subjekt, který by plnění této podmínky následně auditoval, a to i se zaměřením na funkčnost konkrétních technických a organizačních opatření.
Doplnit opatření, která zajistí dodržení příslušných hygienických limitů hluku v chráněných vnitřních prostorech objektu.	Precizovat opatření, která zajistí dodržení příslušných hygienických limitů hluku v chráněných vnitřních prostorech objektu AC.	Pokud nedojde ke kontrole u předchozích dvou bodů, jak může následně dojít na precizaci
Dořešit způsob zneškodnění vody čerpané ze stavební jámy v etapě výstavby. Doložit reálnost plnění příslušných limitů podle kanalizačního řádu hl.m. Prahy.	Doložit reálnost plnění příslušných limitů podle kanalizačního řádu hl.m. Prahy, popřípadě navrhnout vhodnou úpravu vody nebo zneškodnění jiným způsobem než vypouštěním do kanalizace.	Nelze zhodnotit.
Podlahy podzemních garáží řešit jako odolné proti působení ropných látek a bez odkanalizování. Čištění bude prováděno vhodnými čistícími zařízeními v souladu s odstraněním vzniklého odpadu.	Podlahy garáží budou opatřeny izolací a nátěrem proti působení a průsaku ropných látek a olejů z parkujících vozidel, garáže nebudou odvodněny do kanalizace a v prostorách nebudou prováděny bez odpovídajícího zajištění žádné činnosti, které by mohly způsobit kontaminaci podzemních vod závadnými látkami, znečištěné vody budou vyvezeny odbornou firmou k likvidaci.	Dle informací od investora byla podmínka zcela dodržena.
	Podlahy garáží budou opatřeny nátěrem proti působení a průsaku ropných látek, garáže nebudou odvodněny do kanalizace a v prostorách nebudou prováděny bez odpovídajícího zajištění žádné činnosti, které by mohli způsobit kontaminaci spodních vod závadnými látkami. Znečištěné vody odveze odborná firma k likvidaci.	
Řešení podzemních garáží navrhnout i z hlediska optimalizace délky pohybů automobilů.	Řešení podzemních garáží navrhnout i z hlediska optimalizace délky pohybů automobilů.	To co je definováno v podmínce vyplývá už ze samé podstaty funkčnosti inkriminovaných prostor

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
<p>Odsávání vzduchu z gastroprovozu řešit s využitím odlučovačů k záchytu mastných par.</p>	<p>Odlučovač tuků pro předčištění odpadních vod z gastronomického provozu bude vyhovovat hygienickým předpisům pro manipulaci se škodlivými látkami, bude umožňovat vyklízení odloučených tuků a usazených kalů. Odlučovač musí být řádně odvětrán nad střechu objektů. Do projektové dokumentace budou zapracovány požadavky odboru životního prostředí a dopravy: Odsávání vzduchu z gastroprovozu řešit s využitím odlučovačů k záchytu mastných par.</p>	<p>Nelze zhodnotit.</p>
<p>Precizovat problematiku nakládání s odpady s důrazem na předcházení vzniku odpadů a přednostní využívání odpadů.</p>	<p>Ke kolaudačnímu souhlasu předložit specifikaci druhů a množství odpadů z výstavby včetně výkopové zeminy, a doklady o způsobu jejich využití, res. odstranění a dále smlouvy zabezpečující využití, resp. odstranění odpadů při provozu objektu.</p>	<p>Nelze zhodnotit.</p>
<p>Specifikovat prostory pro shromažďování jednotlivých druhů odpadů.</p>	<p>Při provozu omezovat vznik odpadů, zajistit separovaný sběr odpadů a vzniklé odpady přednostně nabízet k jejich využití. Venkovní i vnitřní prostory vybavit dostatečným počtem vhodných nádob pro odkládání odpadů.</p>	<p>Nelze zhodnotit.</p>
<p>Zpracovat požární zprávu s vyhodnocením požárního nebezpečí.</p>	<p>Další přípravu záměru orientovat na respektování preventivních opatření podle požadavků orgánu vykonávajícího státní požární dozor. Zpracovat požární zprávu s vyhodnocením požárního nebezpečí a odpovídajícím protipožárním zabezpečením, včetně hledisek ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.</p>	<p>Je součástí stavebního povolení.</p>
<p>Zpracovat návrh přepravních tras staveništní dopravy, která budou minimálně zatěžovat obytná území.</p>	<p>Před zahájením výstavby bude zhotoveno dopravní napojení pozemku na ul. 5 května a zřízení hlavní zásobovací vjezd na stavenišť. Vjezd a výjezd ze staveniště bude zajištěn vybudováním staveništních vjezdů/výjezdů napojených na veřejné komunikace.</p>	<p>Dle informací investora bylo zajištěno.</p>

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
Vyřešit dopravní značení v prostoru výjezdu ze staveniště.	Navrhnout trvalé dopravní značení v ul. Jihlavská pro levé odbočení vozidel ke garážovému sjezdu.	Bylo zajištěno.
	Dopravní značení bude provedeno dle technických podmínek pro svislé a vodorovné dopravní značení.	
Pracovní doba pro stavební práce a stavební činnost od 7:00 – 20:00/ všední dny a 08:00- 18:00/ víkend.	Nebylo začleněno	Dle informací místních obyvatel a z dotazníkového šetření nebyla podmínka dodržována.
Specifikovat opatření k omezení prašných emisí, které jsou zdrojem prašnosti; skrápění nejvíce exponovaných ploch při nepříznivých klimatických podmínkách; zakrývání ložných ploch automobilů dopravující sypké hmoty a nepřepiňování ložných ploch; omezení doby skladování sypkých hmot.	Specifikace opatření k omezení prašných emisí (minimalizování „aktivních ploch“, které jsou zdrojem prašnosti; skrápění nejvíce exponovaných ploch při nepříznivých klimatických podmínkách; zakrývání ložných ploch automobilů dopravujících sypké hmoty a nepřepiňování ložných ploch).	Dle investora není možné změřit, zda dochází ke snížení či zvýšení prašnosti. Dle místních obyvatel se prašnost rapidně zvýšila v souvislosti s výstavbou.
	Před výjezdem ze staveniště na komunikaci ul. 5. května bude instalováno čistící zařízení s tlakovou vodou, aby bylo zabráněno znečištění komunikací.	
Specifikovat opatření k omezení plyných emisí.	Specifikovat opatření k omezení plyných emisí (organizace dopravy; využívání stavebních mechanismů a dopravních prostředků v dokonalém technickém stavu a omezení jejich zbytečného proběhu).	Dle investora není možné změřit, zda dochází ke snížení či zvýšení plyných emisí.
Zajistit aby voda čerpaná ze stavební jámy a vypouštěná do kanalizace byla předčištěna v usazovací jímce a byly splněny příslušné limity v souladu s kanalizačním řádem.	Zajistit aby voda čerpaná ze stavební jámy a vypouštěná do kanalizace byla předčištěna v usazovací jímce a byly splněny příslušné limity v souladu s kanalizačním řádem.	Nelze zjistit.

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
Zajistit opatření nakládání s látkami, které mohou kontaminovat půdu, popřípadě ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.	Precizovat opatření nakládání s látkami, které mohou kontaminovat půdu, popřípadě ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod (údržbu stavebních mechanismů a dopravních prostředků, s výjimkou běžné denní údržby, orientovat mimo staveniště; dořešit nakládání s PHM). Při realizaci záměru nebude ohrožena jakost podzemních a povrchových vod.	Nelze zjistit.
	V případě úniku ropných látek nebo jiných látek, které mohou ovlivnit jakost povrchových vod nebo podzemních vod, zajistit neprodleně adekvátní sanační práce.	
Zajistit vhodné nakládání s odpady, s důrazem na nakládání s nebezpečnými odpady.	Do projektové dokumentace budou zpracovány požadavky odboru životního prostředí a dopravy: Řešení odstraňování odpadů, včetně odpadů ze stavební činnosti. Bude zajištěno přednostní materiálové využití odpadu vyprodukovaného při realizaci stavby a maximální recyklace stavebního odpadu v recyklačním zařízení.	Nelze zjistit.
Zpracovat opatření k ochraně dřevin.	Stromy na staveništi se musí chránit před mechanickým poškozením, budou obedněny do výše minimálně 2 m. Ohrožené větve budou vyvázány nahoru. V kořenovém prostoru budou práce prováděny ručně.	Dle vlastního šetření nejsou stromy nacházející se v těsné blízkosti výstavby nijak ochráněny.
Řešit opatření k omezení světelného znečištění okolní obytné zástavby.	Řešit opatření k omezení světelného znečištění okolní obytné zástavby.	Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že obyvatelé okolní bytové zástavby jsou ovlivněni světelným zářením z budovy.
	Jižní fasáda musí být řešena v takových světelných odstínech, aby byl dodržen koeficient odrazu světla min. 0,7 a byly dodrženy normové hodnoty denního osvětlení obytných místností stávajících okolních bytných objektů.	
Připravit opatření k zajištění informovanosti obyvatelstva v zájmovém území o průběhu stavebních prací a ustanovit kontaktní osobu, na kterou by se mohli občané obracet s případnými připomínkami, náměty či stížnostmi.	Připravit opatření k zajištění informovanosti obyvatelstva v zájmovém území o průběhu stavebních prací a ustanovit kontaktní osobu, na kterou by se mohli občané obracet s případnými připomínkami, náměty či stížnostmi.	Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že obyvatelé zájmového území nebyli informováni o výstavbě investorem a nebyli upozorněni na kontaktní osobu, na kterou se mohou obracet.

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
Minimalizovat narušení vizuálních vjemů, využitím zeleně, barevným řešením ploch, omezením reflexních materiálů a světelného znečištění.	Potenciální narušení vizuálních vjemů minimalizovat kromě využití zeleně i barevným řešením ploch, omezením reflexních materiálů a světelného znečištění a vhodným řešením případných reklamních prostředků.	Barevné řešení ploch bylo využito. K využití zeleně v této fázi výstavby nedošlo. Omezení reflexních materiálů nebylo dostatečné. Obyvatelé okolní výstavby si stěžují na světelné odrazy, které vrhá budova.
Havarijní plán, provozní, dopravní a požární řád zpracovat i s důrazem na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví.	Havarijní plán, provozní, dopravní a požární řád zpracovat i s důrazem na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví.	Dle informací poskytnutých ze strany investora bylo splněno.
	Pro užívání stavby bude zpracován havarijní plán, provozní, dopravní a požární řád zpracován i s důrazem na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví	
Před zahájením zemních prací a přípravy území včetně kácení porostů, které musí být provedeno mimo vegetační období, znova provést pochozí průzkum území v jarním aspektu zaměřený na výskyt prskavce menšího.	Zpracovat opatření k ochraně dřevin. Při stavebních pracích.	Dle informací poskytnutých ze strany investora bylo splněno.
	Před zahájením zemních prací a přípravy území včetně kácení porostů, které musí být provedeno mimo vegetační období, znova provést pochozí průzkum území v jarním aspektu zaměřený na výskyt prskavce menšího (k doložení, zda se předtím skutečně jednalo o náhodný nález).	
V rámci zemních prací zajistit vhodný způsob využití či odstranění zeminy.	V rámci zemních prací zajistit vhodný způsob využití či odstranění zeminy.	Nelze zjistit.
Zajištění, aby stavební odpad byl v maximální míře recyklován pro další využití.	Bude zajištěno přednostní materiálové využití odpadu vyprodukovaného při realizaci stavby a maximální recyklace stavebního odpadu v recyklačním zařízení, po vytřídění nebezpečných složek.	Řešeno platnou legislativou a aktuálními koncepčními dokumenty v oblasti odpadového hospodářství.
	Zajistit, aby stavební odpad byl v maximální míře recyklován pro další využití. S veškerou vytěženou zeminou, která bude odvezena ze staveniště, je nutno nakládat jako s odpadem. Stavební odpad bude v maximální míře předán do zařízení určeného k recyklaci předmětného druhu odpadu.	
Z důvodu ruderalizace zajistit důslednou rekultivaci všech ploch postižených výstavbou.	Z důvodu prevence ruderalizace území zajistit v rámci provádění konečných terénních úprav důslednou rekultivaci všech ploch postižených výstavbou.	Dle informací investora bylo zajištěno z části. Další ruderalizace území je plánovaná.

Fáze provozu:

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
<p>Provoz náhradního zdroje elektrické energie při pravidelných funkčních zkouškách omezit na nezbytně nutnou dobu.</p>	<p>Náhradní zdroj elektrické energie řešit s ohledem na hlučnost a prevenci úniku nafty.</p>	<p>Ověřitelnost podmínky se jeví dosti diskutabilně. I samotný obsah podmínky může být diskutabilní. Provoz náhradního zdroje elektrické energie při pravidelných funkčních zkouškách omezit na nezbytně nutnou dobu (s ohledem na hlučnost a prevenci úniku nafty), avšak pokud dojde k nestandardnímu stavu, a tudíž i nutnosti provozu náhradního zdroje, může být tento provoz výrazně delší než funkční zkouška.</p> <p>Náhradní zdroje energie musí být takové konstrukce a technologie, aby jak při jeho funkčních zkouškách, tak při jeho plném provozu byly dodrženy veškeré zákonné limity a minimalizováno riziko úniku PHM.</p>
	<p>Provoz náhradního zdroje elektrické energie při pravidelných funkčních zkouškách omezit na nezbytně nutnou dobu.</p>	
<p>Stacionární zdroje hluku udržovat v dobrém technickém stavu tak, aby nebyla překročena jejich deklarovaná hlučnost, výkon vzduchotechnických a klimatizačních zařízení v nočních hodinách snižovat na technické minimum.</p>	<p>Vytvoření podrobné hlukové studie vyhodnocující hluk ze stacionárních zdrojů včetně účinných protihlukových opatření dokládající splnění hygienických limitů vně i uvnitř objektů.</p>	<p>Podmínka ověřitelná při zkušebním či plném provozu realizací srovnávací hlukové studie. Veškeré aktivity směřující k minimalizaci zatížení akustickým tlakem lze konkretizovat až po realizaci srovnávací hlukové studie.</p>
	<p>Stacionární zdroje hluku udržovat v dobrém technickém stavu, tak aby nebyla porušena jejich deklarovaná hlučnost, výkon vzduchotechnických a klimatizačních zařízení v nočních hodinách snižovat na technické minimum. Měření hluku ze všech zdrojů umístěných vně i uvnitř objektu včetně dopravy, které doloží, že v chráněných venkovních i vnitřních prostorech staveb nebudou překročeny hygienické limity pro denní i noční dobu.</p>	

Podmínky uvedené ve stanovisku	Začlenění do územního rozhodnutí a stavebního povolení	Vlastní šetření
<p>V dostupné vzdálenosti od parkovacích míst v podzemních garážích zajistit vhodné sorpční prostředky k likvidaci eventuálních havarijních úniků ropných látek z automobilů.</p>	<p>V dostupné vzdálenosti od parkovacích míst v podzemních garážích zajistit vhodné sorpční prostředky k likvidaci eventuálních havarijních úniků ropných látek z automobilů.</p>	<p>Technologicky by měly být podlahy garáží vybaveny nepropustnou vrstvou. Představa, že při úniku ropných látek sám řidič v „dostupné vzdálenosti“ vyzvedne sorpční prostředky a bude svépomocí únik likvidovat, se nejví jako realistická. Pokud by měly být garáže vybaveny těmito prostředky, měla by být obsluha garáží seznámena a vyškolená k jejich aplikaci. Obecně jsou tyto nestandardní situace řešeny jednotkami integrovaného záchranného systému, které jsou sorpčními prostředky vybaveny.</p>
<p>Zajistit pravidelnou kontrolu funkčnosti a účinnosti odlučovače tuků a odlučovače k záchytu mastných par a popřípadě bezodkladně realizovat nápravná opatření.</p>	<p>Zajistit pravidelnou kontrolu funkčnosti a účinnosti odlučovače tuků a odlučovače k záchytu mastných par a popřípadě bezodkladně realizovat nápravná opatření.</p>	<p>Jedná se o velmi obecně formulovanou podmínku bez konkrétnějších konsekvencí. Není možné na jedné straně navrhovat pravidelnou kontrolu funkčnosti a účinnosti a na straně druhé nespecifikovat, pravidelnost kontrol, subjekt, který by měl onu kontrolu realizovat či kvalitativně specifikovat funkčnost a účinnost. Takto formulovanou podmínku nelze relevantně ověřovat.</p>
<p>Při provozu omezovat vznik odpadů, zajistit separovaný sběr odpadů a vzniklé odpady přednostně nabízet k jejich využití. Venkovní i vnitřní prostory vybavit dostatečným počtem vhodných nádob pro odkládání odpadů.</p>	<p>Precizovat problematiku nakládání s odpady s důrazem na předcházení vzniku odpadů a přednostní využívání odpadu, upřesnit jednotlivé druhy a množství odpadů pro fázi výstavby a provozu a předpokládaný způsob jejich odstranění.</p>	<p>Nakládání s odpady či prevence při jejich vzniku je nutné následovat závazné strategické dokumenty v oblasti odpadového hospodářství. Jedná se zejména o Program předcházení vzniku odpadů ČR, Plán odpadového hospodářství ČR a Plán odpadového hospodářství hl. m. Prahy. Obecně by stačilo formulovat, že při nakládání s odpady je nezbytné postupovat v souladu s platnou legislativou a platnými strategickými dokumenty z oblasti odpadového hospodářství.</p>

8.5. VYHODNOCENÍ ZAČLENĚNÍ PRINCIPŮ DOBRÉ PRAXE PŘI TVORBĚ POST PROJEKTOVÉ ANALÝZY

Tab. č. 6: Vyhodnocení začlenění principů dobré praxe při tvorbě post projektové analýzy

HLAVNÍ PRINCIPY	DÍLČÍ PRINCIPY	KOMENTÁŘ
Právní předpisy a nařízení	Rozsah post projektových analýz v právních předpisech	Post projektové analýzy se provádí při mezistátním posuzování a to buď na žádost státu původu, či dotčeného státu. Dle zákona má být stanoven rozsah post projektových analýz a bude zahrnovat stálé pozorování důsledků provedení záměru a určení nepříznivých vlivů, přesahující hranice. Pokud post projektová analýza prokáže významný nepříznivý vliv přesahující hranice, musí být druhý stát informován a společně stanoví nezbytná opatření.
	Povinné právní požadavky	Tento institut v českém EIA zákoně není nijak obsažen. Monitoring ŽP, který můžeme považovat za jistou formu post projektové analýzy, se občas objevuje v dokumentaci zpracovatele a poté bývá přebírán do stanoviska EIA. Je to tedy pouze součást dokumentace, nebo je to podmínka některého vyjádření k EIA dokumentaci. Není to ale povinná součást EIA procesu, kterou by proces EIA pokračoval při uvedení záměru do provozu.
	Závazek v EIA obsahovat odpovědnost za začlenění post projektových analýz	Zákon se o odpovědnosti za začlenění post projektových analýz do EIA posouzení nezmiňuje.
	Zjištění výsledků procesu EIA	Výsledky procesu EIA ve většině případů nejsou zjištěny. U větších záměrů bývá trendem vytvoření post projektových analýz z vůle investora, který tak chce získat přehled o úspěšnosti EIA procesu a také z hlediska jeho dobré image.
	Procesní metodiky a průvodce dostupné pro navrhovatele	Zde je možno vycházet pouze ze zahraničních zkušeností, v ČR neexistuje žádná metodika či metodický pokyn.

HLAVNÍ PRINCIPY	DÍLČÍ PRINCIPY	KOMENTÁŘ
Zapojení úřadů	Závazek zapojení veřejnosti	Je ukotveno v několika zákonech ČR: Listina základních práv a svobod, Ústava ČR, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 123/1998 Sb., o přístupu k informacím, ratifikace Aarhuské úmluvy roku 2004.
	Nezávislý kontrolor ŽP	V ČR představuje Česká inspekce životního prostředí. V případě tvorby post projektových analýz takový kontrolor chybí. Nejlepší praxe ukazuje, že by to měl být neziskový orgán, který chrání zájmy všech zúčastněných stran.
	Jasně stanovení rolí příslušných úřadů a navrhovatele	Stanovení všech rolí v procesu EIA je dáno zákonem. Toto rozdělení by mělo být zachováno i v tvorbě post projektových analýz.
	Spolupráce všech zainteresovaných stran	Komunikace všech zainteresovaných stran je jedním z největších problémů při tvorbě post projektových analýz. V současnosti se jednotlivé osoby navzájem považují za někoho, kdo ohrožuje jejich vlastní cíle. Pokud dojde k odstranění těchto předsudků,lepší se komunikace mezi všemi stranami a odstraní se velká řada problémů v celém procesu.
	Transparentní a průhledný proces tvorby post projektových analýz	Transparentnost spočívá zejména v kvalitní komunikaci mezi všemi dotčenými subjekty: veřejností, investorem, místní správou, dotčenými orgány. Transparentní proces může zajistit důvěryhodnost celého systému. Výstavba záměru ACK se potýkala právě s velkou neprůhledností a nedostatečným poskytnutím informací pro veřejnost, což má za následek nepřijetí záměru místní komunitou.
Finanční odpovědnost	Poskytnutí dostatečných finančních prostředků	Definování finanční odpovědnosti přispívá k větší úspěšnosti post projektových analýz. Tak jako to je v případě posuzování EIA, kdy je celý proces hrazen investorem, tak i post projektová analýza by měla být hrazena investorem. Naopak místní samospráva by měla pokrýt náklady na inspekory.

HLAVNÍ PRINCIPY	DÍLČÍ PRINCIPY	KOMENTÁŘ
Podpora průběžného vzdělávání	Průběžný monitoring a podávání zpráv	Výsledky by měly být již průběžné ve všech fázích od výstavby až po uvedení do provozu, tak, aby už v počátečních fázích bylo možné případné neočekávané negativní vlivy odstranit.
	Začlenění místních znalostí	Zapojení veřejnosti a zejména místních komunit je dle dobré praxe uváděno za klíčové pro komplexní zhodnocení záměru. V případě ACK bylo získáno mnoho vyjádření ze strany místní komunity a to prostřednictvím dotazníků a rozhovorů, což výrazně napomohlo k pochopení jak místní komunita na novou výstavbu. Pakliže má místní komunita zájem o zapojení se do procesu, je to vždy velký přínos.
Integrace	Identifikace klíčových znaků, které budou sledovány	Diverzifikovat, tak aby indikátory odpovídaly co nejlépe rozsahu vlivu.
	Přístup k ekosystémům	Veškeré environmentální faktory by měly být identifikovány zpracovatelem post projektové analýzy a to tak, aby nedocházelo k zbytečnému plýtvání prostředků.

9. DISKUZE

„Každý má pravdu, pokud se nemýlí“ – E. Hemingway

- a) Formální a věcné zhodnocení procesu EIA, který byl proveden před výstavbou záměru Administrativního centra Kačerov s platnou legislativou.
- b) Zhodnocení míry zapojení místní komunity do procesu EIA, zjištění názorů dotčených občanů a stakeholderů.
- c) Analýza nejproblematictějších vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví.
- d) Zhodnocení nakolik byly podmínky uvedené ve stanovisku začleněny do navazující dokumentace (územní rozhodnutí a stavební povolení).
- e) Vyhodnocení přijetí či nepřijetí principů dobré praxe tvorby postprojektových analýz do procesu post projektového posuzování vlivů na životní prostředí záměru Administrativní centrum Kačerov.

9.1. ZAPOJENÍ MÍSTNÍ KOMUNITY DO PROCESU POSUZOVÁNÍ

Realizace záměru Administrativního centra Kačerov v silně urbanizovaném prostoru hlavního města Prahy byla již od jeho samotného počátku považována za kontroverzní aktivitu provázenou řadou konfrontací argumentů všech zainteresovaných stran. Z údajů o stavu životního prostředí v dotčeném území před umístěním záměru vyplývá, že nejzávažnějším problémem bylo překračování hladiny hluku, zapříčiněném bezprostřední blízkostí hlavní komunikace 5. května (Ústavní soud, 2012). Problém byl v minulosti potlačen snížením povolené rychlosti projíždějících automobilů a výměnou oken v okolní výstavbě za plastová (Novák, 2010; Štěpánek, 2012). Umístěním administrativního centra se podařilo akustický problém víceméně odstranit, což je považováno za jeden z největších kladů výstavby i z pohledu místní komunity. Dalším nesporným kladem výstavby je pozitivní vliv na socioekonomické vztahy v dotčeném místě, jako například zvýšení počtu pracovních míst. Mezi nejvýznamnější negativní vlivy je řazena ztráta zeleně, pravděpodobné zvýšení počtu projíždějících aut, architektonická nesourodost a nepřijetí záměru místní komunitou.

Dle Politiky soudružnosti 2014 - 2020 je zapojení místní komunity jedním z nejvýznamnějších kroků celého procesu posuzování. Občané by měli být aktivně zapojeni ve všech fázích procesu, tak aby již v začátcích plánování došlo k odstranění možných budoucích problémů (Evropské strukturální a investiční fondy, 2014). Z dotazníkového šetření a rozhovorů v dotčeném místě vyplynulo zcela negativní hodnocení záměru místní komunitou a absolutního nesouhlasu s výstavbou. Většina respondentů také považuje možnost zapojení se do procesu za neuspokojivou, což dokládá i malý počet aktivně se účastnících občanů v procesu posuzování vlivů na životní prostředí. Dle legislativního rámce zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění a zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování

a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, bylo zapojení občanů dostatečné. Místní komunitě bylo umožněno zapojení se do procesu pořizování územního plánu, mohla také uplatnit své připomínky při zveřejnění oznámení o záměru, k dokumentaci, posudku a samozřejmě při veřejném projednání. Výstavba záměru Administrativního centra Kačerovu jasně dokládá, že zapojení občanů pouze v mezích legislativního rámce, není dostačující. Obecně lze říci, že je v hlavním zájmu investora vynaložit větší úsilí k důslednějšímu zapojení občanů a přijetí jejich rad a podmínek (Macharia, 2005). Účast veřejnosti v rozhodování je neustále se rozvíjející proces. Existuje zde právní rámec, ale je nutné zlepšit jeho uplatňování, úřady často vnímají občany či občanská sdružení za své protivníky, kteří se snaží zmařit jejich zájmy. Ke zlepšení situace by mohlo dojít, v případě ustanovení komisí ve všech městských částí, složených nejen z úředníků, ale také zástupců občanských sdružení či nevládních organizací. Komise by zprostředkovávala veškeré informace týkající se životního prostředí a možného vlivu na veřejné zdraví všem obyvatelům (Arnika,2009).

Arnika (2009) ve své brožuře uveřejnila výsledky dotazníkového šetření, uskutečněné v městské části Prahy 4, kde bylo rozdáno 50 dotazníků. 100% respondentů uvedlo, že se neúčastní žádných rozhodovacích procesů a 69 % z dotázaných nemá zájem se těchto procesů účastnit. Důvodem nezájmu mohou být nižší příjmy a nižší úroveň vzdělání respondentů. Další příčinou může být minulý komunistický režim, kdy lidé nemohli ovlivnit činnost státní správy. Lidé mají větší motivaci zapojit se, pokud je projednávaná věc blízko místa jejich bydliště. Často se však stává, že způsob jakým jsou zpracovány podklady a informační materiály, není pro širokou veřejnost srozumitelný ani přitažlivý. Podklady jsou mnohdy vytvářeny odborníky a úředníky v příliš technické podobě a jsou málo konzultovány s veřejností (Lenda - Chaloupková,2000). Jedním z palčivých problémů při výstavbě záměru Administrativního centra Kačerov z pohledu místních obyvatel byl úzký vztah mezi vedením města a developery, který významně ovlivnil celý proces. Tento problém by měla v budoucnu vyřešit vyšší komunikace mezi všemi zainteresovanými stranami a lepší poskytování informací o prostředí. Pokud spolu dotčené strany navzájem komunikují, dodávají tak procesu více transparentnosti, odpovědnosti a účinnosti (MPSV, 2004).

9.2. URBANISTICKÉ ZHODNOCENÍ

Trendem výstavby konce 20. století jsou individuální stavby, seskupené do větších či menších komponovaných souborů. Často spolu tak sousedí sourodé, ale i nesourodé objekty. Můžeme tak vedle sebe najít obytnou zástavbu a monofunkční administrativní centrum či komerční středisko (Františák, 2004) Z urbanistického hlediska týkajícího se umístění stavby, je nutné porovnat stav vývoje území v roce 1953 a v roce 1975, tedy před a po výstavbě komunikace 5. května. Nová komunikace způsobila řadu územních fragmentací, které zapříčinily vznik velkého množství nevyužitelných ploch. V Praze se objevuje řada míst, jejichž nepravidelný tvar nevyhovuje dalšímu využití a které nenavazují na okolní zástavbu. Jednou z obdobných ploch je i pozemek, na kterém posuzovaný záměr stojí. Z části je to důsledek přizpůsobování krajiny automobilovému průmyslu při výstavbě pozemních komunikací (Dřevíková, 2014). V kompaktním

městě se takové zbytkové prostory přemění na parkovací plochy, nebo se stanou nefunkčním pruhem zeleně, které mají chránit okolní zástavbu před prachem a hlukem, jako tomu bylo v případě pozemku posuzovaného záměru Administrativní centrum Kačerov. Obvykle tyto prostory vyvolávají v návštěvnických pocíty nejistoty, vycházející z nesrozumitelnosti a nečitelnosti míst (Jacobs, 2013). Tento problém lze vyřešit přeměnou místa na veřejné prostranství či park, nebo jeho zastavěním (Dřevíková, 2014). V tomto případě se zastavění prostoru jeví z urbanistického hlediska jako vhodným počinem, nicméně přihlédneme-li ke vztahu obyvatel k ploše zeleně, která se zde nacházela před vznikem záměru, přikláněla bych se více k přeměně a výrazné revitalizaci zeleně, která by rovněž plnila funkci protihlukové clony.

9.3. HLUK JAKO FAKTOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Hluk je velkým problémem většiny občanů, žijících v urbanizovaném prostředí, jak bylo dokázáno světovou zdravotnickou organizací, může hluk výrazně ovlivnit život člověka a jeho zdraví (Berglund, 1999). V současné době je hluk z dopravy jedním z největších zdrojů znečištění, přičemž největší znečištění plyne z dopravy automobilové (Liberko, 2004). Tato problematika se dá řešit řadou legislativních omezení, vycházejících ze základních hodnot hygienických limitů stanovených v nařízení vlády. Odpovědnost za porušování těchto nařízení a překročení hygienických limitů z dopravy, nese dle zákona o ochraně veřejného zdraví, v platném znění, správce či vlastník pozemní komunikace (Térová, 2012). V tomto případě byla výstavba administrativního centra v souvislosti se snížením hluku výhodným krokem i pro vlastníka silnice, tedy pro městskou část Prahy 4., která v těchto místech plánuje realizovat výstavbu protihlukové stěny o výšce 8 m a délce 153 m (Hlavní město Praha, 2015). Výstavba Administrativního centra nahrazuje ve své délce protihlukovou stěnu, a tedy umožňuje finanční úsporu v rozpočtu městské části Prahy 4.

9.4. PODMÍNKY A OPATŘENÍ UVEDENÝCH VE STANOVISKU EIA

Na veškeré uvažované negativní vlivy záměru byly navrženy účinná opatření a podmínky obsažené v závěrečném stanovisku. V rámci provádění post projektové analýzy bylo osloveno několik subjektů. Komunikace se všemi oslovenými probíhala bez větších problémů, což se týká i samotného investora. Všichni oslovení se vyjadřovali ke splnění či nesplnění podmínek a jejich začlenění do navazujících řízení o povolení výstavby. Z rozhovorů s místními obyvateli bylo zjištěno, že ve fázi provozu docházelo k porušování podmínky dodržování denního časového rámce stavebních prací, které byly prováděny mimo stanovenou denní hodinu a docházelo tak k narušení klidového období obyvatel a zvýšeného zatížení hlukem a prachem. K nesplnění podmínek došlo také v případě nedostatečného omývání strojů při výjezdu a vjezdu z výstavby, které zapříčinilo znečištění ulice a zvýšenou prašnost v okolí.

Investor se zmínil o problematice dodržování některých stanovených podmínek. Jako příklad byla uvedena nemožnost kompenzační náhrady vykácené zeleně na území městské části Prahy 4. Ke kompenzační výsadbě nedošlo z důvodu neochoty místního úřadu novou výsadbu uskutečnit. Zřejmě

z důvodu finanční náročnosti, kterou sebou přináší péče o další zeleň. Formulace podmínek bez konkrétního územního průmětu či charakterizování rozsahu se může jevit částečně alibisticky, nežli jako reálně zmírňující negativní dopad. Vlastním šetřením bylo zjištěno, že ne všechny podmínky uvedené ve stanovisku, byly začleněny do územního rozhodnutí a stavebního povolení. To může způsobit řadu problémů zejména při dalším fungování záměru a jeho vlivu na životní prostředí. Nedodržování stanovených podmínek stejně jako jejich nezačlenění do navazující dokumentace vytváří prostor pro korupční jednání, nepochopení a nedůvěru v celý proces. Zde je na vině nedostatečná legislativní úprava, jelikož v současné době neexistuje právní úprava, která by investorovi nařizovala povinnost poskytovat pravdivé informace o plnění podmínek vyplývajících ze stanoviska. Závěrem post projektové analýzy Administrativního centra Kačerov, lze konstatovat, že i přes některé nedostatky nemá záměr výrazně znepokojující vliv na životní prostředí a veřejné zdraví. Místní komunitě uleví od nepřiměřené hlukové zátěže a městské části přinese značnou finanční úsporu spojenou s výstavbou protihlukové stěny při komunikaci 5. května.

9.5. PRINCIPY DOBRÉ PRAXE

Existuje řada principů dobré praxe provádění post projektových analýz uváděných zahraničními autory. Všechny tyto principy jsou však více či méně spojeny s nutností začlenění post projektových analýz do legislativního systému státu. Právě absence tohoto institutu v českém právním systému je největším problémem celého procesu EIA a následného provádění post projektových analýz. Post projektové analýzy jsou v zákoně č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, zmíněny v souvislosti s Úmluvou o mezistátním posuzování, která udává možnost post projektových analýz v případě, že o to jeden z dotčených států požádá. Vzhledem k tomu, že se začlenění monitoringu do legislativního procesu neočekává, jeví se daleko účinnějším postupem šíření myšlenky post projektových analýz mezi veřejnost a investory, kteří mohou pomoci přijmout post projektové posuzování jako užitečnou a nezbytnou součást posuzování vlivů na životní prostředí (Morrison-Saunders et al., 2007). V současnosti si již řada investorů uvědomuje důležitost monitoringu a nechává si zpracovat post projektové analýzy externí firmou. Chtějí tak získat informace o tom, jak byl proces EIA užitečný pro jejich výstavbu a jak mohou proces zlepšit při realizaci dalších projektů, zároveň tím získávají lepší image v podvědomí veřejnosti (Andresson, 2000). V post projektové analýze Administrativního centra Kačerov byly zohledněny principy dobré praxe, které se vztahovali, ke konkrétnímu záměru. Byly jimi zejména zjištění dosavadních výsledků z procesu EIA a jejich zhodnocení, snaha o absolutní transparentnost a průhlednost posuzování, zapojení místní komunity do procesu vytváření post projektové analýzy. Analýza bohužel nebyla zcela včasná, jelikož s monitorováním mělo být započato již se samým začátkem výstavby, nikoliv až jejím průběhu, kdy již není možná zpětná kontrola dodržování stanovených podmínek definovaných pro fázi realizace záměru.

10. ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit, popsat a vyhodnotit míru vlivu výstavby Administrativního centra Kačerov na životní prostředí a veřejné zdraví. Součástí tohoto vyhodnocení bylo definování principů dobré praxe vhodných pro realizaci post projektové analýzy.

Ke splnění těchto cílů byly stanoveny dílčí cíle, které určovaly hlavní směr výzkumu práce. Podstatou práce bylo zhodnocení zpracované dokumentace a dalších dokumentů souvisejících s procesem EIA. Bylo zhodnoceno začlenění místní komunity do celého procesu posuzování a zjištění jejich názorů na předmětný záměr. V další fázi bylo šetřeno plnění podmínek vyplývajících ze stanoviska EIA a jejich následná zahrnutí do územního rozhodnutí a stavebního povolení. Výstavba a celý proces EIA byl konzultován s investorem budovy a došlo také k vymezení hlavních principů dobré praxe při tvorbě post projektových analýz a jejich následné analýze a funkčnosti při tvorbě post projektových analýz.

Tyto kroky vedly k odhalení určitých problémů v procesu EIA i post projektových analýz. V procesu EIA se jedná zejména o nedostatečné zapojení místní komunity do procesu ze strany investora, nedostatečné dodržování podmínek uvedených ve stanovisku EIA. Největším problémem je pak absence nezávislého kontrolora životního prostředí, který by dohlížel na dodržování podmínek vyplývajících ze stanoviska a také dodržování dalšího postupu v podobě post projektových analýz.

Tvorba post projektových analýz je účinnou zpětnou vazbou v procesu posuzování vlivů na životní prostředí, jejím prostřednictvím můžeme získat cenné informace, které napomůžou odhalit nepředpokládané negativní vlivy na životní prostředí a nabídnou možnost jejich odstranění či zmírnění. Mimo jiné umožní post projektové analýzy poučit se z minulých chyb v procesu a vyvarovat se jim pro příští posuzování. Je potřeba uvědomit si, že post projektové analýzy uzavírají celý proces posuzování a že bez jejich provedení je proces neúplný. Ukotvení monitorování v legislativním rámci v českém právním prostředí, jako tomu je v mnoha zahraničních zemích, je z hlediska důležitosti procesu nezbytné.

Závěrem lze konstatovat, že cíle diplomové práce byly naplněny. Další pokračování projektu by mělo směřovat k neustálé aktualizaci a monitorování záměru ve fázi uvedení do provozu a po celou dobu životnosti. Možným námětem pro další průzkumy v této oblasti je uvedení možností jak celý proces post projektových analýz začlenit do legislativního systému ČR.

Přínos této práce spatřuji zejména v souvislosti s poukázáním na proces, který v českém prostředí zcela chybí. Diplomová práce svým šetřením upozornila nejen investora, ale také samotné občany, na možnost post projektového posuzování, čímž pomohla k šíření osvěty v této oblasti.

11. POUŽITÁ LITERATURA

1. Abaza H., Bisset R. et Sadler B., 2004: Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment: Towards an Integrated Approach : 41s.
2. Agora Central Europe, 2006: Jak přizvat občany ke spolupráci, aneb jak dát radnici uši, aby slyšela, co lidí chtějí. Agora Central Europe, společnost pro demokracii a kulturu: 52s.
3. Alan L. P. et John J. F., 1998: Environmental Methods Review: Retooling Impact Assessment for the New Century: 312s.
4. André P., Enserink B., Connor D. et Croal P.,:2006: Public Participation, International Best Practice Principles. Special Publication Series:3s.
5. Andresson K., 2000: Environmental Impact Assessment, Chalmers: 20s.
6. Arts J., Caldwell C. et Morrison-Saunders A., 2001: Environmental impact assessment follow-up: Good practice and future directions-findings from a workshop at the IAIA 2000 conference. Impact Assessment and Project Appraisal: 175-185s.
7. Bock M. et Krágllová L., 2008: Příručka hodnocení životního prostředí: přístupy, prostředky a postupy. Praha: 32 s.
8. Clark S. et Clark D., 2004: Tvorba vize komunity: příručka pro společné plánování udržitelného rozvoje komunit. Metody komunitního rozvoje. Nadace Partnerství: 119 s.
9. Clark S. et Clark D., 2007: Participace a partnerství v místní veřejné správě: příručka pro společné plánování udržitelného rozvoje komunit. Sociologické studie: 124 s.
10. Canter L.W., 1996: Environmental Impact Assessment: 660s.
11. Diefenbacher H., Hummel J., Koželuh J. et Štefanec M., 2007: Udržitelné plánování území. Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj v územním a krajinném plánování. Nesehnutí. Brno: 31s.
12. Dřevíková L. R., 2014: Reziduální prostory kolem vysokokapacitních komunikací: 32s.
13. Ehrlich P., 2013: Vítejte na Zemi. Společensko-ekonomický pohled. Doprava. Dostupné online na:http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=nejstarsi_zpusoby_dopravy&site=doprava

14. Ekola group, 2012: Administrativní centrum Kačerov, Dokumentace EIA dle přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění: 195.
15. Evropská komise, 2014: Politika soudružnosti 2014 - 2020: Komunitně vedený místní rozvoj. Praha 6s.
16. Evropské strukturální a investiční fondy, 2014: Pokyny pro členské státy a orgány odpovědné za programy. Pokyny ke komunitně vedenému místnímu rozvoji určené místním aktérům. Praha: 112s.
17. Fleková M., 2012: Sociologický výzkum – Zjišťování názorů veřejnosti. Studijní materiál k Workshopu – krajinářské téma. Lednice: 9 s.
18. Františák L., 2004: Městská bloková zástavba a její vybrané aspekty. Disertační práce. Brno: zkrácená verze 34s.
19. Frízlová I., Mertens O., Strohalmová J. et Tomanová I., 2007: Politika životního prostředí v ČR: aplikace konceptů analýzy policy: 30 s.
20. Gasparatos A., et El-Haram M., et Horner M., 2008: A critical review of reductionist approaches for assessing the progress towards sustainability. Environmental Impact Assessment Review: 286-311 s.
21. Holan L., 2005: Výstavba bytů versus životní prostředí. Český dialog. Spojuje Čechy doma a ve světě:17s.
22. Gontier M., et Mortberg U., et Balfors B., 2010: Comparing GIS-based habitat models for applications in EIA and SEA., Environmental Impact Assessment Review: 8-18 s.
23. Hacking T., et Guthrie P., 2008: A framework for clarifying the meaning of Triple Bottom-Line, Integrated, and Sustainability Assessment. Environmental Impact Assessment Review:73-89 s.
24. Hájek P., 2007: Udržitelná výstavba budov a její uplatňování ve střední Evropě. Časopis stavebnictví. Dostupné online na: http://www.casopisstavebnictvi.cz/udrzitelna-vystavba-budov-a-jeji-uplatnovani-ve-stredni-evrope_N465.
25. Hunsberger C.A., Gibson R. et Wismer S., 2005: Citizen involvement in sustainability-centred environmental assessment follow-up. Environmental Impact Assessment Review:609-627s.
26. IAIA, 2005: International Association for Impact Assessment: Biodiversity in impact assessment: 65s.
27. IAIA, 2009: What Is Impact Assessment? International Association for Impact Assessment: 4s.

28. ISSaR, 2014: Jaký je stav a jaké jsou trendy ve využití území v ČR? Klíčové indikátory životního prostředí České republiky. Využití území – vyhodnocení indikátorů. Dostupné online: <http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1598>.
29. Jacobs J., 2013: Smrt a život amerických velkoměst: 479 s.
30. Jay, S., Jones, C., Slinn, P. et Wood Ch., 2007: Environmental impact assessment: Retrospect and prospect. *Environmental Impact Assessment Review*: 287-300s.
31. Jeřábek H., 1992: Úvod do sociologického výzkumu. Praha: 13 s.
32. Kane E., 1985: *Doing Your Own Research: How to do basic descriptive research in the social sciences and humanities*. London.
33. Krajhanzl J., 2010: Environmentální a proenvironmentální chování. Škola a zdraví 21, Výchova ke zdraví: Mezinárodní zkušenosti: 426s.
34. Krajhanzl J., Zahradníková Š. et Rut O., 2010: Možnosti spolupráce s veřejností (nejen) při ochraně životního prostředí. Jak komunikovat s veřejností o klimatických změnách? Jak podporovat chování šetrné k životnímu prostředí? Jak připravit účinnou kampaň? Zelený kruh: 56s.
35. Kvaerner J., et Swensen G., et Erikstad L., 2006: Assessing environmental vulnerability in EIA – The content and context of the vulnerability concept in an alternative approach to standard EIA procedure. *Environmental Impact Assessment Review*: 511 – 527 s.
36. Lapčík V., 2009: Průmyslové technologie a jejich vliv na životní prostředí. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava:362s.
37. Lipský Z., 2010: Kam se ubírá česká krajina? *Geographia Cassoviensis* IV, 2/2010: 7s.
38. Marshall R., 2001: Application of mitigation and its resolution within environmental impact assessment: An industrial perspective, *Impact Assessment and Project Appraisal*: 195-204s.
39. Litschmannová M., 2009: Máme dotazníky. A co dál? Škomam: 13 s.
40. Maier K., 2003: Sídliště: problém a multikriteriální analýza jako součást příprav k jeho řešení. *Sociologický časopis*: 653-666s.
41. Maier K., 2005: Bída sídlištního urbanismu v 21. století. *Časopis Architekt* č. 3/2005: 26s.
42. Maier K. et Therivel R., 2012: Udržitelný rozvoj území: A Comparative Review. *Natural and built environment series*: 253 s.

43. Miller G. et Spoolman S., 2009: Living in the environment: concepts, connections, and solutions: 121s.
44. Míchal I. et Clark D., 1994: Ekologická stabilita: příručka pro společné plánování udržitelného rozvoje komunit. Sociologické studie: 275s.
45. Morris, P. et Therivel R., 2009: Methods of environmental impact assessment: A Comparative Review. Natural and built environment series: 560s.
46. Morrison-Saunders A., Arts J., Baker J. et Caldwell P., 2001: Roles and stakes in environmental impact assessment follow-up. Impact Assessment and Project Appraisal:289-296s.
47. Morrison-Saunders A., Baker J. et Arts J., 2003: Lesson from practice: Towards successful follow-up. Impact Assessment and Project Appraisal:43-56s.
48. Morrison-Saunders A. et Arts J., 2005: Impact Assessment and Project Appraisal:170-174s.
49. Morrison-Saunders A., et Marshal R., 2007: EIA Follow-Up International Best Practice Principles. USA: 4s.
50. MPSV, 2004: Průvodce procesem komunitního plánování sociálních služeb. Informování a zapojování veřejnosti do procesu plánování sociálních služeb. Praha: 10s.
51. MŽP, 2004: Státní politika životního prostředí České republiky 2004-2010. Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha:56s.
52. Noble B.F. et Macharia S.N., 2000: Towards a working framework for 'best'-practice EA follow-up: lessons from Canadian case studies. University of Saskatchewan: 209-226s.
53. O'Faricheallaigh C., 2007: Environmental agreements, EIA follow-up and aboriginal participation in environmental management: The Canadian experience. Environmental Impact Assessment Review: 319-342 s.
54. Ohliger T., 2014: Politika životního prostředí: Obecné zásady a základní rámec. Fakta a čísla o Evropské unii – 2015. Evropský parlament: 5s.
55. Ozhan T. et Coskun A. A., 2010: Analysis of environmental impact assessment (EIA) system in Turkey . Volume 175: 213-226s.
56. Paliwal R., 2006: EIA practice in India and its evaluation using SWOT analysis. Environmental Impact Assessment Review: 492-510 s.

57. Pelikán C. H., 2014: Bydlení u kosmonautů a v „centru vesmíru“: Každodennost panelového sídliště Jižní Město v Praze v proměnách času. Disertační práce: 172s.
58. Petts J., 1999: Handbook of environmental impact assessment. Malden, MA: Blackwell Science: 431s.
59. Polák D., 2013: O Praze 4. Z historie Prahy 4. Dostupné online na www.praha4.cz
60. Politiky Evropské unie. Životní prostředí, 2013: Kvalitní životní prostředí pro budoucí generace, Otázky životního prostředí nelze dál přehlížet: 16s.
61. Remtová K., 2005: Strategie podniku v péči o životní prostředí, Dobrovolné nástroje. Vysoká škola ekonomická. Praha: 102 s.
62. Ročenka dopravy 2013: Technická správa komunikací hlavního města Prahy. Úsek dopravního inženýrství: 95 s.
63. Ryska, P., 2014: Praha neznámá. Průvodce po pražských čtvrtích. Dostupné online na: prahaneznama.cz
64. Ryšlavý Z., 2001: EIA Posuzování vlivů na životní prostředí: Splnil proces posuzování vlivů na životní prostředí naděje do něj vkládané: 39s.
65. Sadler B. et McCabe M., 2002: Environmental Impact Assessment, Training Resource Manual: 226s.
66. Surynek A., Komárková, R., Kašpárková, E., 2001: Základy sociologického výzkumu. Management Press, Praha: 160 s.
67. Šikula T., 2010: Využití zkušeností s procesem EIA na Slovensku při novelizaci českého EIA zákona (č.100/2001 Sb.): 4s.
68. Šikula T., 2011: Posuzování vlivů na životní prostředí na úrovni projektové EIA: Srovnání Česká republika – Slovenská republika: 17s.
69. Térová I., 2012: Právní problematika ochrany obyvatel před hlukem. Rigorózní práce. Olomouc: 99s.
70. Thaddeus, U. O., 2012: The practice of post-developmnet monitoring in environmental impact assessment: Claims and evidences.
71. Velarde M.D., Fry G. et Tveit M., 2007: Health effects of Viking landscapes – Landsape types in environmental psychology. Urban Forestry & Urban Greening 6: 14s.

72. Wetang'ula N. G., Kubo M. B. et Were O. J., 2008: Public participation in EIA and socioeconomic issues relativ to the proposed 2,5 MW pilot eburru geothermal power project, Kenya:9s.
73. Wood Ch., 2002: Environmental impal assessment: A Comparative Review. 2 ed. Prentice Hall: 432s.
74. Wittlingerová Z. et Jonáš F., 1990: Ochrana životního prostředí. Česká zemědělská univerzita. Praha, 146 s.
75. Wilson A., Magill S. et Black K. D., 2009: Review of environmental impact assessment and monitoring in salmon aquaculture. Environmental impact assessment and monitoring in aquaculture: 455–535s.

Zákony:

1. Česká republika. Listina základních práv a svobod, 1992: Sbírka zákonů, Česká republika: 17-23s.
2. Česká republika. Ústava České republiky, 1992: Sbírka zákonů, Česká republika: 2-16s.
3. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění.
4. Operační program Doprava – schválená verze ze dne 22.12.2011: 162 s.

Internetové zdroje:

1. Nahlížení do katastru nemovitostí. Online: nahliznidokn.cuzk.cz
2. Česká rada pro šetrné budovy, 2009: Leadership in Energy & Environmental Design. Dostupné online: <http://www.czgbc.org/certifikace/leed>
3. Institut plánování rozvoje hlavního města Prahy. Projekt dvě Prahy dostupné online na: www.dveprahy.cz

12. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Vyplněný dotazník respondentem.

Vyplněný dotazník, prosím, vložte do boxu umístěného ve společných prostorách Vašeho domovního vchodu.

Diplomová práce:
Post-projektová analýza - Administrativní centrum Kačerov

Ráda bych Vás tímto oslovila s prosbou o vyplnění krátkého dotazníku, vyplnění Vám zabere přibližně 10 minut.

Informace získané tímto dotazníkem budou použity pro potřeby diplomové práce na téma „Post-projektová analýza – Administrativní centrum Kačerov“. Účelem tohoto dotazníku je snaha zjistit jak byli občané žijící v blízkosti nové výstavby Administrativního centra Kačerov zapojeni do procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Jak v současnosti nahlíží na novou výstavbu a jak se změnila kvalita jejich života po výstavbě záměru. Cíl práce vychází z poznatku, že názor občanů, v jakémkoliv procesu schvalování záměru je klíčový. - TO JE BOHUŽEL UTOPIE.

Dotazník je zcela anonymní a jeho výsledky budou využity výhradně pro účely diplomové práce.

A) ZÁKLADNÍ INFORMACE

1. Jste
 a) Muž b) Žena
2. Jak dlouho žijete v ulici Jihlavská?
a) 0 – 5 b) 5 – 10 c) 10 – 30 d) 30 – 60 e) 60 -80
3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
a) Základní b) Maturita c) Výuční list d) Vysokoškolské

B) VZTAH RESPONDENTA K JEHO OKOLÍ

4. Jste spokojen/a s občanskou vybaveností v místě Vašeho bydliště?
a) Velmi spokojen b) Spokojen c) Průměrně d) Nespokojen e) Velmi nespokojen
5. Jste spokojen/a s fyzickým prostředím místa? (Veřejná zeleň, architektura, čistota prostředí)
* BĚHEM 1 a 1/2 HOD. VYRVALA FIRMA VŠECHNY STROMY, CO ROSTLY a KVETLY 30 LET POD NYNĚJŠÍ BUDOVCU!
a) Velmi spokojen b) Spokojen c) Průměrně d) Nespokojen e) Velmi nespokojen
6. Jste spokojen se společenstvím městské části? (sousedské vztahy, místní organizace)
a) Velmi spokojen b) Spokojen c) Průměrně d) Nespokojen e) Velmi nespokojen
7. Podílíte se na tvorbě či formování vašeho okolí?
a) Ano b) Ne
8. Jste členem nějakého občanského sdružení? Pokud ano, jakého?

- a) Ano b) Ne

Název občanského sdružení .....

C) HODNOCENÍ ZÁMĚRU RESPONDENTEM

9. Byl/a jste o výstavbě Administrativního centra Kačerov včas informován/a ?

- a) Ano b) Ne

10. Od koho jste se o plánované výstavbě Administrativního centra Kačerov dozvěděl?

- a) Starosta či zastupitel b) Úřední deska c) Člen rodiny d) Soused e) Lokální média f) Spolupracovník g) občanské sdružení f) Jinak (jak?) NAPIS NA STAVEBNÍM PLOTU!

11. Byl/a jste zapojen/a do procesu povolování výstavby Administrativního centra Kačerov? (pokud ano stručně popište v jaké fázi a jakým způsobem) NE

12. Účastnili jste se projednávání platného územního plánu v daném území?

- a) Ano b) Ne

13. Narušila výstavba Administrativního centra Kačerov kvalitu života v místě Vašeho bydliště?

- a) Ano b) Ne

14. Jak hodnotíte míru zásahu, kterou má výstavba Administrativního centra Kačerov na nejbližší okolí? VZALI NÁM OBLOHU, VÝHLED NA PRAHU, VÝCHODY SLUNCE ATD. STAVBA PŮSOBÍ VELICE DEPRESIVNĚ, JAKO Z EŇ VĚZENÍ. SKLA BUDOVY VRHAJÍ „ PRASÁTKA “ DO NÁŠICH BYTŮ, DOMY JSOU STRAŠNĚ BLÍZKO PROTI SOBĚ, TAKŽE MÁME V BYTĚ TMU!
- a) Žádný zásah b) Slabý zásah c) Středně silný zásah d) Silný zásah e) Zásah zcela měnící charakter místa

15. Jaká jsou dle Vašeho názoru hlavní pozitiva a negativa Administrativního centra Kačerov? V A.D. CENTRU SVÍTÍ CELE NOCI - A JEŠTĚ MÁ SMÍTIT I HĚJKA JEJICH REKLAMA. NEVÍME JAK TOMU ZABRÁNIT. CHCEME VNOCI TMU. POZITIVA ŽADNÁ, A KAŽDÉ RÁNO " TOHO, KDO TO "POVOLIL". JE TO NEHORÁZNOST, MĚLI SI TO PÁNOVÉ "POSTAVIT PŘED SVÝMI DOMY.

16. Změnil se v průběhu výstavby a provozu centra Váš názor na jeho dopady na životní prostředí a veřejné zdraví? (Jak?) NEZMĚNIL - LEDA K HORSÍMU.

17. Povolil/a byste výstavbu Administrativního centra Kačerov? Uveďte, prosím, důvody.

NIKDY BYCHOM SI NEDOVOLILI NĚCO TAKOVÉHO POVOLIT. JE TO ŮTRĚSNÁ A NEKROSNÁ STAVBA.

18. Jaký je Váš věk?

- a) 15 – 25 b) 26 – 50 c) 51 – 80

Děkují Vám za vyplnění tohoto dotazníku a v případě že Vás budou zajímat výsledky výzkumu, můžete se v budoucnu obrátit na email: www.simonkablazkova@seznam.cz

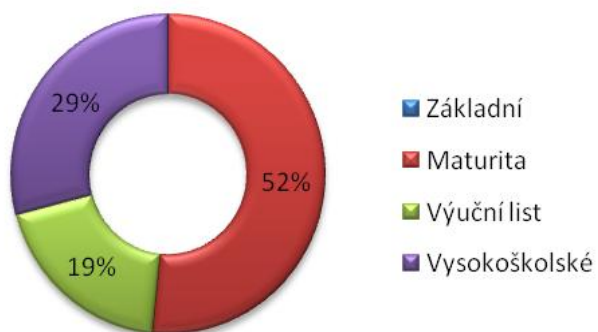
TAKÉ DĚKUJEME A PŘEVĚHE ÚSPĚCH VÁŠÍ DIPL. PRÁCI.

Příloha č. 2: Oznámení o probíhajícím dotazníkovém šetření.

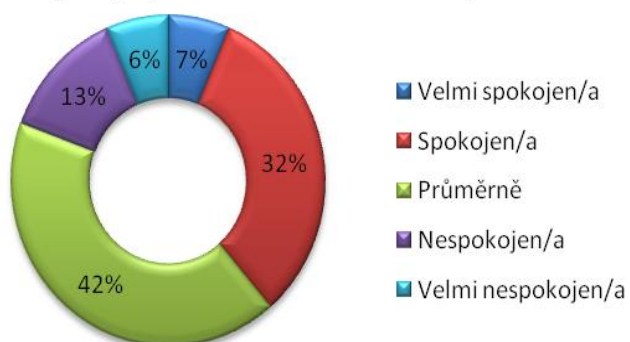

Příloha č. 3 : Grafické znázornění odpovědí respondent v dotazníkovém šetření

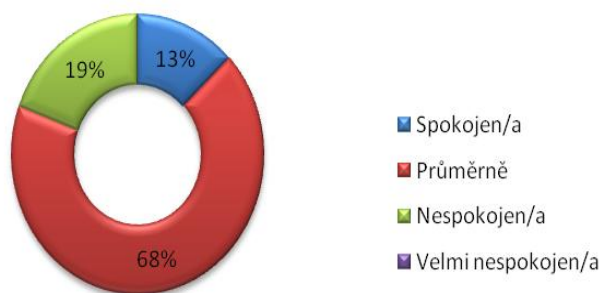
Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání ?

Jste spokojen/a s OV v místě Vašeho bydliště ?

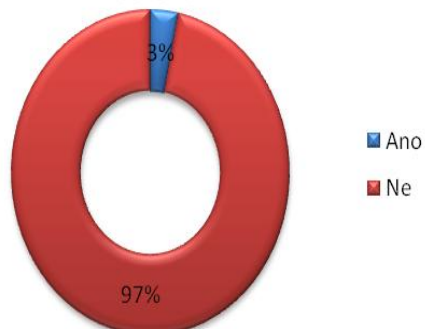

Jste spokojen/a se společenstvím Vaší městské části ?

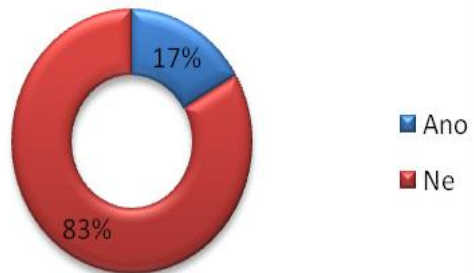
Jste členem nějakého občanského sdružení ?

Jakého?

Byl/a jste zapojen/a do procesu
povolování výstavby ? Jakým způsobem?

Byl/a jste o výstavbě včas informován/a ?

